

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ : ... /2023
ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές, Μασσαλή Ιωάννη, Πρόεδρο Πρωτοδικών - Εισηγητή, Ξενοπούλου Αγγελική, Πρωτοδίκη και Νίκα Παναγιώτα, Πρωτοδίκη, οι οποίοι ορίστηκαν κατόπιν κλήρωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3327/2005, καθώς και από τη Γραμματέα Θεοδώρα Κούλου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του στις 9 Ιουνίου 2023, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ :

ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ :

1. Ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «

», που εδρεύει στην

και εκπροσωπείται νόμιμα.

2. Ο . , κατοίκου Νέας

(οδός).

3. Ο . , κατοίκου

(οδός).

4. Ο ΤΟΥ) κατοίκου

(οδός).

Οι οποίοι παραστάθηκαν διά του πληρεξουσίου τους Δικηγόρου Κωνσταντίνου Τζαβάρα (Α.Μ. Δ.Σ. Ηλείας 29)

ΤΩΝ ΚΑΘ' ΩΝ Η ΑΙΤΗΣΗ :

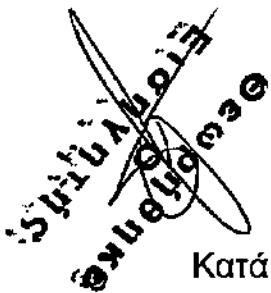
1) Ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας με την επωνυμία »
(πρώην «
, που εδρεύει στη[;],
και εκπροσωπείται νόμιμα.

2) του[,] κατοίκου[,]
).

Οι οποίοι παραστάθηκαν διά της πληρεξουσίας τους Δικηγόρου Αρχοντούλας Παπαπαναγιώτου (Α.Μ. Δ.Σ.Α. 15404)

ΕΙΣΑΓΕΤΑΙ προς συζήτηση η από[;] αίτηση (γενικός αριθμός κατάθεσης[,] ειδικός αριθμός κατάθεσης[,]), η οποία προσδιορίστηκε να συζητηθεί κατά την παρούσα δικάσιμο.

**ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ**

 Κατά τη διάταξη του άρθρου 368 παρ. 1 ΚΠολΔ, το Δικαστήριο μπορεί να διορίσει έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες, αν κρίνει πως πρόκειται για ζητήματα, που απαιτούν, για να γίνουν αντιληπτά, ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης. Ενώ κατά το άρθρο 370 παρ. 2 ΚΠολΔ, το Δικαστήριο που διόρισε τους πραγματογνώμονες, μετά από αίτηση των διαδίκων ή και αυτεπάγγελτα, μπορεί να τους αντικαταστήσει για εύλογη αιτία, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Ο νόμος δεν προσδιορίζει την έννοια της εύλογης αιτίας, η συνδρομή της οποίας δικαιολογεί την αντικατάσταση του διορισθέντος πραγματογνώμονος, ενώ από τη νομολογία και τη θεωρία θεωρούνται ως εύλογες αιτίες : α) η αποποίηση εκ

(

μέρους του πραγματογνώμονος του διορισμού του (ΕφΠειρ 75/2020, ΕφΑθ 2543/2015, ΕφΠειρ 694/2015 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 2381/2015, ΕφΛαρ 91/2013 ΤΝΠ ΔΣΑ «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ», ΕφΘεσ 1236/2011 ΕπιθΠολΔ 2011.761, ΕφΛαρ 50/2004 Δικογραφία 2004.431, ΕφΘεσ 405/1999 Αρμ. 2000.1684, ΕφΘεσ 1605/1998 Αρμ. 1998.973, ΕφΑθ 3259/1993 ΕλλΔνη 1996.1669), χωρίς μάλιστα να είναι ανάγκη να επικαλεστεί ο πραγματογνώμων κάποιο συγκεκριμένο λόγο για την άρνηση αποδοχής του διορισμού του (ΕφΑθ 3259/1993 ΕλλΔνη 1996.1669, ΠολΠρΑθ 962/2011 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ), β) η αδυναμία διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης, οφειλόμενη σε φόρτο εργασίας [ΑΠ 1080/1988 ΕλλΔνη 1990.68, ΕφΑθ 1193/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΔωδ (Μον) 206/2019, ΕφΛαμ 2/2018, ΕφΠειρ 694/2015, ΕφΔωδ 6/2011 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 636/1992 ΑρχΝομ 1992.529, ΠολΠρΘεσ 574/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ»], γ) λόγοι υγείας, ή λοιποί αντικειμενικοί λόγοι, όπως συνταξιοδότηση (ΑΠ 1003/2015 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1107/1993 ΕΕΝ 1994.651, ΕφΠειρ 694/2015, ΕφΠειρ 61/2014 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 2137/1993 ΕλλΔνη 1994.489, ΠολΠρΑθ 962/2011 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ), δ) η μη προσέλευση του πραγματογνώμονος να ορκιστεί και να αναλάβει τα καθήκοντά του, αν και κλήθηκε προς τούτο (ΕφΠειρ 75/2020, ΕφΑθ 1193/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΠειρ 694/2015, ΠολΠρΑθ 962/2011 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ), ε) η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας διενέργειας πραγματογνωμοσύνης και η καθυστέρηση περάτωσης αυτής χωρίς δικαιολογημένη αιτία (ΜονΕφΘεσ 84/2020 ΤΝΠ QUALEX, ΕφΠειρ 694/2015 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 10872/1986 Δίκη 1987.133), στ) το γεγονός ότι το αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης δεν εμπίπτει στο γνωστικό αντικείμενο του διορισθέντος πραγματογνώμονος (ΕφΑθ 1193/2019 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΠειρ 384/2018 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠολΠρΘεσ 7479/2016 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΠολΠρΘεσ 2018/2011 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΜονΠρΘεσ 38115/2009 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ) [περί των ανωτέρω λόγων, που εμπίπτουν

στην έννοια της «εύλογης αιτίας», βλ. επίσης Βαθρακοκοίλη, ΚΠολΔ, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση, τόμος Β΄, υπό αρ. 370, σελ. 723, παρ. 7 / Κεραμέα – Κονδύλη – Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, τόμος 1, υπό αρ. 370, σελ. 723 – 724, παρ. 8 / Απαλαγάκη, ΚΠολΔ – Ερμηνεία κατ' άρθρο, τόμος 1, υπό αρ. 370, σελ. 1035, παρ. 3 / Απαλαγάκη – Σταματόπουλος, Ο Νέος ΚΠολΔ – Ερμηνεία κατ' άρθρο μετά τους Ν. 4842 & 4855/2021, έκδοση 2022, τόμος 1^{ος}, υπό άρθρο 370, σελ. 1300, παρ. 3]. Επιπλέον, κατά την άποψη που το παρόν Δικαστήριο κρίνει ορθότερη, εύλογη αιτία αντικατάστασης του διορισθέντος πραγματογνώμονος αποτελεί και η άρνησή του, ρητή ή συγκεκαλυμμένη, να διενεργήσει την πραγματογνωμοσύνη που του έχει ανατεθεί, εξαιτίας διαφωνίας του με τους διαδίκους ως προς το ύψος της αμοιβής του ή τον τρόπο καταβολής της. Τούτο γίνεται δεκτό από τη νομολογία με το σκεπτικό ότι η απαίτηση του πραγματογνώμονος για καταβολή υπέρογκης αμοιβής και μάλιστα προκαταβολικά πριν την εκτέλεση της πραγματογνωμοσύνης έρχεται σε αντίθεση προς τις ισχύουσες διατάξεις (ΚΠολΔ 374 εδ. α΄, ΑΚ 694 παρ. 1 εδ. α΄) και μάλιστα μπορεί να επισύρει δυσμενείς συνέπειες εις βάρος του (ΚΠολΔ 386). Αποτελεί δε ταυτόχρονα και εύλογη αιτία για την αντικατάστασή του, διότι η τυχόν αναζήτηση ενδίκων βοηθημάτων εκ μέρους των διαδίκων, προκειμένου ο πραγματογνώμων να εξαναγκασθεί δικαστικώς στη διεξαγωγή της ανατεθείσας πραγματογνωμοσύνης θα ήταν περισσότερο χρονοβόρα και δαπανηρή, σε σχέση με τη διαδικασία αντικατάστασής του (Εφθεσ 405/1999 Αρμ. 2000.1684, ΠολΠρΑθ 2069/2010 Α΄ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ). Η αντίθετη άποψη (ΕφΑθ 4398/1989 ΑρχΝ 1991.205 / Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση, τόμος Β΄, υπό άρθρο 370, σελ. 723, παρ. 7), κατά την οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εύλογη αιτία αντικατάστασης του πραγματογνώμονος η τυχόν απαίτησή του να προκαταβληθεί η αμοιβή του ή η διαφωνία του με τους διαδίκους σχετικά με το ύψος αυτής, παραγνωρίζει το γεγονός ότι σε περίπτωση που ανακύψουν πράγματι ανάλογες διενέξεις μεταξύ του πραγματογνώμονος και των διαδίκων, θα προκύψει

έτσι και αλλιώς στην πράξη ζήτημα αντικατάστασής του για εύλογη αιτία, αφού αυτός θα αρνηθεί, ρητά η συγκεκαλυμμένα, να εκτελέσει τα καθήκοντά του, είτε αποποιούμενος ρητά τον διορισμό του, χωρίς μάλιστα να απαιτείται να επικαλεστεί συγκεκριμένο λόγο για την άρνηση αποδοχής του, είτε δεν θα προσέλθει προκειμένου να ορκιστεί και να αναλάβει τα καθήκοντά του, είτε αν έχει ορκιστεί, θα αφήσει να παρέλθει άπρακτη η προθεσμία διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης, είτε θα επικαλεστεί προσχηματικά κάποιον άλλον λόγο, που θα καθιστά αδύνατη τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, όπως φόρτο εργασίας, λόγους υγείας κλπ. Εξάλλου, όταν συντρέχει περίπτωση αντικατάστασης του διορισθέντος πραγματογνώμονος, το δικαστήριο οφείλει να προβεί στην αντικατάστασή του και, δεν μπορεί να ανακαλέσει προγενέστερη απόφασή του και να κρίνει μη αναγκαίο τον διορισμό του, καθόσον κατά το στάδιο αυτό δεν έχει τέτοια δικαιοδοσία (ΕφΠειρ 384/2018 ΤΝΠ ΔΣΑ, ΕφΑθ 2543/2015 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΕφΛαρ 91/2013 ΤΝΠ ΔΣΑ «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ», ΕφΘεσ 1236/2011 ΕπιθΠολΔ 2011.761, ΕφΛαρ 50/2004 Δικογραφία 2004.431, ΜονΠρΑθ 67/2013 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ). Στη διάταξη του άρθρου 370 παρ. 2 ΚΠολΔ δεν ορίζεται προθεσμία αντικατάστασης των πραγματογνωμόνων, είναι όμως ευνόητο ότι η αντικατάσταση μπορεί να λάβει χώρα το βραδύτερο μέχρι το χρόνο διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης, δηλαδή το έσχατο χρονικό δριο καθορίζεται από το σκοπό που επιδιώκεται με την αντικατάσταση, ο οποίος (σκοπός) είναι η διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης από το νέο πραγματογνώμονα. Δεν υφίσταται συνεπώς δυνατότητα αντικατάστασης μετά την περάτωση της πραγματογνωμοσύνης, δηλαδή μετά την κατάθεσή της στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου (ΕφΑθ 3259/1993 Ελληνη 1996.1669, ΠολΠρΑθ 792/2013, ΠολΠρΑθ 1304/2011 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ).

Με την υπό κρίση αίτηση ζητείται να αντικατασταθούν οι πραγματογνώμονες, που διορίστηκαν δυνάμει της υπ^ο αρ. Διάταξης του Πολυμελούς

Πρωτοδικείου Αθηνών, μηχανολόγοι – μηχανικοί

; του Χρήστου και

του Κωνσταντίνου, και να οριστούν ως νέοι

πραγματογνώμονες δύο πιστοποιημένοι σύμβουλοι ευρεσιτεχνίας ("patent attorneys"), άλλως δύο καθηγητές της Ελληνικής Ακαδημίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, τα ονόματα των οποίων θα οριστούν από τον τελευταίο, άλλως να οριστούν δύο μέλη του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος με γνώσεις και εμπειρία σε θέματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τα ονόματα των οποίων θα ορίσει το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, άλλως δύο πραγματογνώμονες, οι οποίοι, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, συγκεντρώνουν ιδιότητες ειδικών γνώσεων και πείρας σε θέματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Επικαλούνται δε οι αιτούντες ως εύλογη αιτία, που επιβάλει την αντικατάσταση των διορισθέντων πραγματογνωμόνων, αφενός το γεγονός ότι το αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης δεν εμπίπτει πλήρως στο γνωστικό τους αντικείμενο, αλλά απαιτείται ο διορισμός πραγματογνωμόνων, που θα διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις επί θεμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αφετέρου το γεγονός ότι μετά τον διορισμό τους οι πραγματογνώμονες απαίτησαν από τους διαδίκους, κατά το ήμισυ από κάθε πλευρά (ενάγοντες – εναγόμενοι), υπέρογκη αμοιβή, ζητώντας μάλιστα να καταβληθεί αυτή πριν την περάτωση της πραγματογνωμοσύνης και συγκεκριμένα κατά ποσοστό 50% μέχρι την ημερομηνία όρκισής τους και κατά το υπόλοιπο 50% δύο ημέρες πριν την κατάθεση της πραγματογνωμοσύνης.

Με αυτό το περιεχόμενο η αίτηση εισάγεται παραδεκτά για να συζητηθεί ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, το οποίο είναι καθ' ύλη και κατά τόπο αρμόδιο για την εκδίκασή της κατά την προκείμενη διαδίκασία των ασφαλιστικών μέτρων (αρ. 370 παρ. 2 και 682 επ. ΚΠολΔ). Η αίτηση είναι νομικά βάσιμη, στηριζόμενη στη διάταξη του αρ. 370 παρ. 2 ΚΠολΔ και συνεπώς θα πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, δεδομένου ότι το αίτημα αντικατάστασης

των πραγματογνωμόνων έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα, δηλαδή μέχρι την περάτωση της πραγματογνωμοσύνης, ενώ από τα στοιχεία της υπόθεσης προκύπτει ότι οι ως άνω διορισθέντες πραγματογνώμονες ορκίστηκαν στις , δηλαδή δύο ημέρες πριν τη συζήτηση της υπό κρίση αίτησης, ενώ δυνάμει της ως άνω Διάταξης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών τους χορηγήθηκε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την άρκισή τους, προκειμένου να καταθέσουν την έκθεσή τους ενώπιον της Γραμματείας του Πρωτοδικείου Αθηνών.

Από την ένορκη ενώπιον του ακροατηρίου κατάθεση του μάρτυρα, η εξέταση του οποίου προτάθηκε από τους αιτούντες, από τα έγγραφα που προσκομίζουν οι διάδικοι, μερικά εκ των οποίων μνημονεύονται ρητώς κατωτέρω, χωρίς να παραλειφθεί η εκτίμηση κανενάς κατά την ουσιαστική εξέταση της διαφοράς, από την υπ[’] αρ. ένορκη βεβαίωση μάρτυρα ενώπιον της Συμβολαιογράφου Αθηνών Δήμητρας Χαραλαμποπούλου του Γεωργίου, η οποία προσκομίστηκε από τους καθ’ ων η αίτηση και λαμβάνεται παραδεκτώς υπόψη ως δικαστικό τεκμήριο κατά την παρούσα διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, παρότι δεν αποδεικνύεται η προηγούμενη κλήτευση των αιτούντων, προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να παρασταθούν κατά τη λήψη της (αρ. 422 παρ. 1 και 2 ΚΠολΔ) (βλ. ΑΠ 1684/2018 Α΄ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1857/2011 ΝοΒ 2012.1227, ΕφΠατρ 802/2004 ΑχΝομ 2005.308, ΕφΠατρ 873/2003 ΑχΝομ 2004.283, ΕφΑθ 1339/1986 ΑρχΝομ 38.156, ΠολΠρΘεσ 39479/2007, ΠολΠρΘεσ 39439/2007 Α΄ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ / Κεραμέα – Κονδύλη – Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, τόμος Α΄, υπό αρ. 347, σελ. 703, παρ. 2 / Βαθρακοκόλη, ΚΠολΔ, τόμος Β΄, υπό αρ. 347, σελ. 673 και τόμος Δ΄, υπό αρ. 690, σελ. 89), σε συνδυασμό με τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, που λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο (αρ. 336 παρ. 4 ΚΠολΔ), πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά : Οι καθ’ ων η υπό κρίση αίτηση άσκησαν εναντίον των αιτούντων την από (υπ[’] αρ.

καταθ. ( ) αγωγή ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, στην οποία εκτίθενται συνοπτικά τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά : Ότι στην πρώτη των καθ' αν παραχωρήθηκε διά της από σύμβασης η αποκλειστική άδεια εκμετάλλευσης των εφευρέσεων και των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, των οποίων εφευρέτης και αρχικός δικαιούχος ήταν ο δεύτερος των καθ' αν και συγκεκριμένα της παραχωρήθηκε η άδεια εκμετάλλευσης : α) του υπ' αρ. αίτησης και με αριθμό χορήγησης εθνικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, με τίτλο «

» , β) του υπ' αρ. αίτησης και με αριθμό χορήγησης εθνικού τροποποιημένου διπλώματος ευρεσιτεχνίας με τίτλο « . για

» και γ) του υπ' αρ. αίτησης και με αριθμό προσδιορισμού ενώπιον του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ευρεσιτεχνιών Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας με τίτλο «

ήτοι "

Ότι το έτος 2021 διαπίστωσαν πως η πρώτη των αιτούντων ανώνυμη εταιρεία, Πρόεδρος και Διευθύνουσα Σύμβουλος της οποίας είναι η τρίτη και Αντιπρόεδρος ο τέταρτος των αιτούντων, είχε καταθέσει αίτηση και της είχε χορηγηθεί από τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.) το υπ' αρ. αίτησης και με αριθμό χορήγησης Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας με τίτλο "

", με εφευρέτη τον δεύτερο των αιτούντων. Ότι το επινόημα αυτό των αιτούντων αποτελεί αντιγραφή της δικής τους εφεύρεσης με επουσιώδεις

διαφοροποιήσεις και ως εκ τούτου ελλείπει σε αυτό το στοιχείου του "νέου" και της "εφευρετικής δραστηριότητας" και πως αυτό δεν υπερβαίνει την στάθμη της τεχνικής, η οποία έχει τεθεί διά των ως άνω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, που είχαν απονεμηθεί στον δεύτερο των καθ' αν. Ότι σε κάθε περίπτωση το κατασκεύασμά των αιτούντων μεταβάλλει τον τεχνικό κανόνα, που εκείνοι έχουν κατοχυρώσει, ως προς επουσιώδη μέρη του. Ότι η πρώτη αιτούσα ανώνυμη εταιρία, πλην της κατάθεσης της αίτησης για την χορήγηση του ως άνω διπλώματος ευρεσιτεχνίας της, η οποία αποτελεί αφ' εαυτής πράξη παραβίασης των δικαιωμάτων τους επί της εφεύρεσης, προέβη επίσης σε κατασκευή, εμπορία και διάθεση του δικού της συστήματος :

συμμετέχοντας σε διαγωνισμούς που είχαν προκηρύξει

ο Δήμος και ο Δήμος , από τον οποίο έλαβε το εργολαβικό αντάλλαγμα των 110.513,94 ευρώ. Ότι μολονότι η πρώτη των καθ' ών είχε υπογράψει με τη εταιρεία " LTD" το από προσύμφωνο, το οποίο όριζε τους βασικούς όρους, υπό τους οποίους τα μέρη θα κατήρτιζαν τελική σύμβαση με αντικείμενο την παραχώρηση αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης των εφευρέσεών τους για χρονική διάρκεια δέκα ετών έναντι του τιμήματος των 20.000.000 ευρώ, στις η παραπάνω εταιρεία ενημέρωσε τους καθ' αν ότι αποσύρει την προσφορά της λόγω της ύπαρξης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας των αιτούντων. Ότι από την εν γένει συμπεριφορά των αιτούντων συντρέχει περίπτωση αθέμιτης απομίμησης προϊόντων ξένης εργασίας, δεδομένου ότι εν προκειμένω συντρέχουν τα στοιχεία : α) ανταγωνιστικής πρωτοτυπίας, β) του κινδύνου σύγχυσης του καταναλωτικού κοινού και γ) η γνώση των αιτούντων ότι πράττουν αθέμιτα, ήτοι ότι σκοπός τους είναι η εκμετάλλευση της εμπορικής αναγνωρισμότητας και πρωτοτυπίας του προϊόντος των καθ' αν, την οποία είχαν κατακτήσει κατόπιν δαπανηρών επενδύσεων και η διάρρηξη της εμπορικής επιτυχίας της πρώτης των καθ' αν και η υφαρπαγή της πελατείας της.

ΕΓΓΡΑΦΕΙΟ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Με βάση αυτό το ιστορικό οι ενάγοντες (καθ' ων η αίτηση) υπέβαλαν τα ακόλουθα αιτήματα : **1]** Να αναγνωριστεί και να κηρυχθεί η ακυρότητα του υπ' αρ. αίτησης και με αριθμό χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας των εναγομένων (αιτούντων), άλλως και επικουρικώς να αναγνωριστούν στον δεύτερο των εναγόντων το σύνολο των δικαιωμάτων που απορρέουν από το ως άνω δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. **2]** Να διαταχθεί η άρση και η παράλειψη στο μέλλον της προσβολής του συνόλου των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας των εναγόντων, όπως αυτά προκύπτουν από τα προαναφερόμενα τρία διπλώματα ευρεσιτεχνίας και ιδίως να απαγορευθεί κάθε πράξη εμπορίας, κατασκευής, διαφήμισης και εν γένει εκμετάλλευσης του προϊόντος, που φέρει τίτλο κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αγωγής «

» , καθώς και κάθε συναφούς προϊόντος, το οποίο παρουσιάζει και αποτελείται από αντίστοιχα τεχνικά χαρακτηριστικά. **3]** Να διαταχθούν οι εναγόμενοι να παράσχουν κάθε πληροφορία για την προέλευση και για τα δίκτυα διανομής των προϊόντων, που έχουν παραχθεί δυνάμει του διπλώματος ευρεσιτεχνίας τους και συγκεκριμένα να παράσχουμε τις ακόλουθες πληροφορίες : τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των διανομέων των επίμαχων προϊόντων και εν γένει των ενδιάμεσων και τελικών παραληπτών, όπως Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ., εργολάβων και εν γένει αναδοχών σχετικών έργων Ο.Τ.Α. και Ν.Π.Δ.Δ. και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης να καταδικαστούν σε χρηματική ποινή ύψους εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. **4]** Να διαταχθούν οι εναγόμενοι να γνωστοποιήσουν στους ενάγοντες και να τους προσκομίσουν όλα τα αποδεικτικά έγγραφα, που βρίσκονται στην κατοχή τους και ειδικότερα να τους γνωστοποιήσουν τα τραπεζικά, χρηματοοικονομικά και εμπορικά έγγραφα που κατέχουν αναφορικά με την κρινόμενη υπόθεση και συγκεκριμένα αντίγραφα : i) του συνόλου των γραπτών παραγγελιών προς την πρώτη εναγομένη από τους συναλλασσόμενους

Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ., εργολάβους και εν γένει αναδόχους σχετικών έργων Ο.Τ.Α και Ν.Π.Δ.Δ σε σχέση με τα ένδικα προϊόντα, καθώς και κάθε σχετική με αυτούς γραπτή επικοινωνία, ii) του συνόλου των δελτίων αποστολής από την πρώτη εναγομένη σε σχέση με τα ένδικα προϊόντα, iii) του συνόλου των τιμολογίων, τα οποία έχει εκδώσει η πρώτη εναγομένη, σε σχέση με τα ένδικα προϊόντα, στους συναλλασσομένους με αυτήν Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ., εργολάβους και εν γένει αναδόχους σχετικών έργων Ο.Τ.Α. και Ν.Π.Δ.Δ., iv) της κατάστασης πελατών της πρώτης εναγομένης, στους οποίους έχουν πωληθεί τα επίμαχα προϊόντα, επικυρωμένη από τον προϊστάμενο λογιστηρίου και τους νομίμους εκπροσώπους της. 5] Να διαταχθεί η απόσυρση κάθε προσφοράς που έχει τυχόν υποβληθεί από τους ενάγοντες στο πλαίσιο διαγωνισμού προμηθειών οποιουδήποτε Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ. εν γένει (αμέσως και απευθείας στο Ν.Π.Δ.Δ. ή εμμέσως μέσω συνεργασίας με τον εργολάβο ή ανάδοχο, του εκάστοτε έργου) και αφορά τέτοιο σύστημα κάθετης

σε κοινό 6] Να διαταχθεί, με δαπάνη των εναγομένων, η απομάκρυνση κάθε προϊόντος που έχει τοποθετηθεί στο Δήμο και πωλήθηκε σε αυτόν. δυνάμει του ως άνω υπ' αρ. χορήγησης διπλώματος ευρεσιπεχνίας. 7] Να διαταχθεί η καταστροφή, άλλως η απόδοση στην πρώτη ενάγουσα, άλλως η συντηρητική κατάσχεση κάθε προϊόντος που έχει κατασκευαστεί και βρίσκεται στις εγκαταστάσεις των εναγομένων ή σε οποιοδήποτε άλλο σημείο χρησιμοποιείται για την κατασκευή του ένδικου προϊόντος. 8] Να καταδικασθούν έκαστος των εναγομένων στην καταβολή σε έκαστο των εναγόντων χρηματικής πτοινής ύψους 10.000 ευρώ σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς το διατακτικό της απόφασης και συγκεκριμένα για τη μη συμμόρφωση με την καταδίκη σε άμεση παύση - απαγόρευση χρήσης των επίμαχων προϊόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 §1 Ν. 1733/1987. 9] Να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν, εις ολόκληρον έκαστος και εντόκως από την κοινοποίηση της αγωγής, στην πρώτη

ενάγουσα το συνολικό ποσό των 20.000.000 ευρώ συνίσταται στο διαφυγόν κέρδος της από την ματαιωθείσα συνεργασία της με την παραπάνω [REDACTED] εταιρεία και το ποσό των ευρώ συνίσταται στην παράνομη ωφέλεια, που έλαβε η πρώτη εναγομένη για την κατασκευή και διανομή του προϊόντος της στον Δήμο [REDACTED]. Άλλως και επικουρικά να καταδικαστούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν, εις ολόκληρον έκαστος και εντόκως από την κοινοποίηση της αγωγής, στην πρώτη ενάγουσα το ποσό των ευρώ, το οποίο αποτελεί το σύνηθες κόστος για την άδεια εκμετάλλευσης ή άλλως και επικουρικώς το ποσό των ευρώ. 10] Να υποχρεωθούν αποτελεί το κόστος της άδειας εκμετάλλευσης για 32 μήνες (ήτοι το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την κατάθεση της ένδικης αίτησης προς απονομή διπλώματος ευρεσιτεχνίας μέχρι την κατάθεση της αγωγής), ή άλλως και επικουρικώς το ποσό που αποκόμισαν οι εναγόμενοι από την ανάληψη του διαγωνισμού στον Δήμο [REDACTED], ήτοι ποσό ευρώ. 10] Να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν, εις ολόκληρον έκαστος και εντόκως από την κοινοποίηση της αγωγής, στην πρώτη ενάγουσα το ποσό του ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη της από την επικαλούμενη προσβολή των περιουσιακών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας της και την παράνομη και αθέμιτη εκμετάλλευση της εφεύρεσης, της οποίας είναι η ίδια αποκλειστική αδειούχος. 11] Να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν, εις ολόκληρον έκαστος και εντόκως από την κοινοποίηση της αγωγής, στον δεύτερο ενάγοντα το ποσό των 500.000 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης του για την επικαλούμενη προσβολή του ηθικού δικαιώματος του επί των προαναφερόμενων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, στα οποία αναφέρεται ως εφευρέτης. 12] Τέλος, υποβλήθηκαν παρεπόμενα αιτήματα περί δημοσίευσης της απόφασης, με δαπάνες των εναγομένων, στις αναφερόμενες στην αγωγή τρεις εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας, καθώς και στο διαδίκτυο, περί κηρύξεως της απόφασης προσωρινά

εκτελεστής κατά τις καταψηφιστικές της διατάξεις και περί καταδίκης των εναγομένων στην καταβολή των δικαστικών εξόδων των εναγόντων.

Από την πλευρά τους, οι εναγόμενοι ισχυρίστηκαν στις προτάσεις τους, δια των οποίων ζήτησαν την απόρριψη της αγωγής, ότι δεν υφίσταται προσβολή των διπλωμάτων των αντιδίκων, μεταξύ άλλων λόγων και διότι τα προαναφερόμενα διπλώματα των εναγόντων ήταν άκυρα, καθόσον στερούνταν των στοιχείων του «νέου» και του «εφευρετικού», εξαιτίας των χρονικών σημείων στα οποία έγινε η κατάθεσή τους, της διατύπωσης των αξιώσεων τους, καθώς και διότι οι λύσεις που προτείνονταν, ανήκαν ήδη στην υπάρχουσα στάθμη της τεχνικής. Τέλος, υποστήριξαν ότι σε κάθε περίπτωση τα διπλώματα των εναγόντων δεν προσβάλλονταν από το προϊόν των εναγομένων, το οποίο αποτελεί μία εντελώς διαφορετική υλοποίηση της εφευρετικής ιδέας και, συγκρινόμενο με την υπάρχουσα στάθμη της τεχνικής, διαθέτει το στοιχείο του «νέου» και του «εφευρετικού».

Επί της αγωγής, που συζητήθηκε ενώπιον του ακροατηρίου του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών στις , εκδόθηκε, κατ' άρθρο 237 παρ. 8 εδ. ε' ΚΠολΔ (όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 12 Ν. 4842/2021), η υπ' αρ. 582/17.2.2023 Διάταξη του εν λόγω Δικαστηρίου, με την οποία διατάχθηκε η διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, διότι το Δικαστήριο έκρινε ότι, κατόπιν των εκατέρωθεν προβαλλόμενων ισχυρισμών των διαδίκων και της προβληθείσας εκ μέρους των εναγομένων ένστασης ακυρότητας των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας των εναγόντων, ανέκυψαν ζητήματα, επί των οποίων απαιτούνταν ειδικές γνώσεις επιστήμης, με αποτέλεσμα το Δικαστήριο να αδυνατεί να σχηματίσει ασφαλή κρίση και συνεπώς ήταν επιβεβλημένη η συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού για την ασφαλή διάγνωση της διαφοράς και τη μόρφωση πλήρους δικανικής πεποίθησης. Ενόψει τούτων ορίστηκαν ως πραγματογνώμονες οι μηχανολόγοι - μηχανικοί

ονόματα των οποίων περιέχονται στον κατάλογο πραγματογνωμόνων, που τηρείται στο Πρωτοδικείο Αθηνών, προκειμένου να αποφανθούν με αιτιολογημένη γνωμοδότησή τους επί των ακόλουθων ζητημάτων :

A] Βασιζόμενοι όχι στις πραγματικές γνώσεις τους, αλλά υπεισερχόμενοι στο ρόλο του μέσου ειδικού, δηλαδή ενός υποθετικού προσώπου χαρακτηριζόμενου από λογική σκέψη και εξοπλισμένου με τις συνήθεις τεχνικές γνώσεις στον συγκεκριμένο τεχνικό τομέα, κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης για τη χορήγηση του ένδικου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και προβαίνοντας σε μια "ολιστική" θεώρηση, όπου η εφεύρεση, όπως εκφράζεται στις αξιώσεις (κύρια και εξαρτημένες), κρίνεται ως σύνολο, να αποφανθούν αναφορικά με την εφευρετική δραστηριότητα, δηλαδή το τεθέν τεχνικό πρόβλημα και την τεχνική λύση που προσφέρεται και αποτυπώνεται στις αξιώσεις των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας των εναγόντων [ήτοι το υπ' αρ. αίτησης και με αριθμό χορήγησης

Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας με τίτλο «

» (στο εξής P1),

το δίπλωμα τροποποίησης (κατ' άρθρο 18 παρ. 3 του Ν. 1733/1987) με αριθμό αίτησης και με αριθμό χορήγησης

Τροποποιημένο Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας με τίτλο «

. για

» (στο εξής P2),

καθώς και το με αριθμό αίτησης και αριθμό προσδιορισμού ενώπιον του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ευρεσιτεχνιών Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας με τίτλο "

" (

") (στο εξής P3)], αφού προβούν σε αντικειμενική ερμηνεία των

προαναφερόμενων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με βάση τις αξιώσεις τους (κύρια και εξαρτημένες), την περιγραφή και τα σχέδια (body of specification) ως συστηματικό σύνολο και προσανατολιζόμενοι στην αντίληψη του μέσου ειδικού - τεχνικού, όπως αυτή ήταν διαμορφωμένη κατά το χρονικό σημείο υποβολής της αίτησης απονομής των διπλωμάτων αυτών : α) αν το τεχνικό κατασκεύασμα των εναγόντων έχει τα χαρακτηριστικά του "νέου", αν δηλαδή δεν ανήκει στη στάθμη της τεχνικής αυτής. Θεωρούμενης ως κάθε τι που είναι γνωστό οπουδήποτε στον κόσμο από γραπτή ή προφορική περιγραφή ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης χορήγησης των Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (βλ. άρθρο 5 παρ. 3 εδ. β' του Ν. 1733/1987), λαμβανομένων ιδίως υπόψη για την έννοια της στάθμης της τεχνικής ενδεικτικά : i) του με αριθμό διπλώματος ευρεσιτεχνίας, απονεμηθέντος από το Γερμανικό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών και Σημάτων με ημερομηνία δημοσίευσης (εφεξής D1), ii) του με αριθμό A1 και ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, απονεμηθέντος από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Ε.Γ.Δ.Ε.) με ημερομηνία δημοσίευσης (εφεξής D2), iii) του με αριθμό

διεθνούς διπλώματος ευρεσιτεχνίας, απονεμηθέντος από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας, με ημερομηνία δημοσίευσης διεθνώς (εφεξής D3), καθώς και iv) του συστήματος συμπίεσης απορριμμάτων της εταιρείας ", στο οποίο έκαναν αναφορά οι εναγόμενοι και β) αν το κατασκεύασμα - προϊόν των εναγόντων χαρακτηρίζεται από εφευρετικότητα και εφευρετική δραστηριότητα, αν δηλαδή αποτυπώνει τη δημιουργική συμβολή του εφευρέτη στη στάθμη της τεχνικής και γενικότερα στην τεχνική πρόοδο, η οποία δεν αναμένεται από τον μέσο τεχνικό - ειδικό που δραστηριοποιείται στον σχετικό τομέα, δηλαδή αν εμφανίζεται ως κάτι που υπερβαίνει την ομαλή τεχνολογική πρόοδο και αποτελεί άλμα προόδου, επίτευγμα

που είναι πέρα από το προβλεπτό μέτρο για τον μέσο ειδικό ή αν αντιθέτως δεν επιφέρουν ένα δημιουργικό αποτέλεσμα στον τεχνικό τομέα, το οποίο προφανώς υπερβαίνει αυτό που θα μπορούσε να αναπτύξει ένας μέσος ειδικός με μέσες γνώσεις, εκπαίδευση και εμπειρία.

Β] Να αποφανθούν αν η αποκάλυψη (βλ. άρθρο 7 παρ. 4 του Ν. 1733/1987) του διανοήματος των εναγόντων (που αποτυπώνεται στο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας P1, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το P2), η οποία τελείται μέσω των αξιώσεων και της περιγραφής, είναι τέτοια, ώστε αντικειμενικά ο μέσος ειδικός να μπορεί να υλοποιήσει αυτό (το διανόημα), στηριζόμενος στα έγγραφα της αίτησης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, χωρίς κάποια περαιτέρω καινοτομική προσπάθεια, χρησιμοποιώντας τις γενικές γνώσεις του, που περιέχονται στην ίδια την αίτηση, σε τεχνικά εγχειρίδια και σε γενικότερη τεχνική τεκμηρίωση προσιτή στον καθένα ή αν πρόκειται για ελλιπή αποκάλυψη, με συνέπεια να επιβαλλόταν ο μέσος ειδικός να επιστρατεύσει εφευρετικές ικανότητες, προκειμένου να υλοποιήσει την εφεύρεση και, συναφώς, να αποφανθούν αν το προϊόν των εναγόντων κατασκευάζεται ακολουθουμένων επακριβώς αφενός του τεχνικού κανόνα (όπως αποτυπώνεται στις αξιώσεις, την περιγραφή και τα σχέδια) και αφετέρου της λύσης που τίθενται στο P1, όπως τροποποιήθηκε με το P2, και ιδίως αν είναι τεχνικά εφαρμόσιμα τα χαρακτηριστικά : i) της "ελεγχόμενης βύθισης" και του "συγκροτήματος συγκράτησης του φορτίου του κάδου" αναφορικά με το P1 και ii) της "διαβαθμισμένης συμπίεσης" και του «αεροστεγούς και υδατοστεγούς εξωτερικού περιβλήματος αναφορικά» με το P2.

Γ] Να αποφανθούν, κατόπιν αντικειμενικής ερμηνείας, αν το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας (P3) ταυτίζεται κατά περιεχόμενο και πεδίο προστασίας (όπως οριοθετείται από τις αξιώσεις, αλλά και την προσέγγιση των ισοδύναμων όρων) με το Εθνικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας των εναγόντων (ήτοι το P1 όπως τροποποιήθηκε από το P2) ή αν το P3 απονεμήθηκε στους ενάγοντες από το

Ε.Γ.Δ.Ε. για μικρότερη έκταση από το Εθνικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας των εναγόντων, όπως αυτό χορηγήθηκε μέσω της διαδικασίας του δηλωτικού συστήματος του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.).

Δ] Να γνωμοδοτήσουν αν το Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας των εναγομένων, ήτοι το υπ^ο αρ. αίτησης και με αριθμό χορήγησης

Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας με τίτλο "Σύστημα διαχείρισης ωφέλιμου δύκου μέσω συμπίεσης σε υπογειοποιημένους ή μη κάδους συλλογής απορριμμάτων" (ΕΦΕΞΗΣ V1) εμφάνιζε τα χαρακτηριστικά του "νέου", της "εφευρετικής δραστηριότητας" και του "βιομηχανικά εφαρμόσιμου", με βάση το περιεχόμενο που αποδόθηκε ανωτέρω στις τρεις αυτές έννοιες, κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης χορήγησης του, σύμφωνα με τις γνώσεις του "μέσου ειδικού". Ιδίως και ενδεικτικά, αφού προβούν σε αντικειμενική ερμηνεία των Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας των διαδίκων, δηλαδή αφού οριοθετηθεί το αντικείμενο και το πεδίο προστασίας ενός εκάστου, όπως αυτό προκύπτει από το γράμμα και το σύνολο των αξιώσεών τους, κύριας και εξαρτημένων (τεχνικός κανόνας ως σύνολο), καθώς και από την περιγραφή και τα σχέδια των Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, συνεπικουρούμενοι και από τις αντίστοιχες εκθέσεις έρευνας του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.), να αποφανθούν αν το προϊόν των εναγομένων φέρει τα χαρακτηριστικά του "νέου" και της "εφευρετικής δραστηριότητας", όπως οι έννοιες αυτές σκιαγραφήθηκαν ανωτέρω, έναντι του προϊόντος των εναγόντων και ειδικότερα αν όλα τα χαρακτηριστικά της τεχνικής εφαρμογής των εναγομένων παραλλάσσουν ή μεταβάλλουν τον τεχνικό κανόνα της τεχνικής εφαρμογής των εναγόντων σε επουσιώδη μέρη του ή προσθέτουν εντελώς περιθωριακά ή περιπτά στοιχεία και καταλήγουν στο ίδιο τεχνικό αποτέλεσμα με μέσα ισοδύναμα προς το περιεχόμενο των Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας των εναγόντων ή αν αντιθέτως οι εναγόμενοι επιτυγχάνουν το ίδιο αποτέλεσμα με τους ενάγοντες, χρησιμοποιώντας όμως μέσα

που μεταβάλλουν ουσιαστικά τον προστατευόμενο τρόπο επίλυσης του τεχνικού προβλήματος ή αντιβαίνουν στη βασική σκέψη της ευρεσιτεχνίας των εναγόντων και ο μέσος τεχνικός θα μπορούσε να υλοποιήσει τη φερόμενη ως ισοδύναμη υλοποίηση της ευρεσιτεχνίας μόνο εφόσον επιδείξει εφευρετική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, να αποφανθούν επί του ανωτέρω ερωτήματος λαμβάνοντας υπόψη τις διαφοροποιήσεις μεταξύ των δύο εφευρέσεων (εναγόντων – εναγομένων) : Ιδίως τον χαρακτηριστικό των P1 - P2 ότι "η όδευση των απορριμάτων διά οπής πραγματοποιείται μέσω πλάκας συμπίεσης, η οποία αποτελείται από δύο τμήματα, πραγματοποιείται με οριζόντια κίνηση (συρταρωτή), η οποία προσομοιάζει με δύο συρτάρια που κινούνται συγχρονισμένα με τη βοήθεια τεσσάρων εμβόλων και δύο "οδηγών" και το χαρακτηριστικό του V1 ότι η δημιουργία της οπής όδευσης των απορριμάτων γίνεται με την περιστροφική κίνηση μιας πλάκας συμπίεσης γύρω από έναν άξονα ("μεντεσέ"), με την βοήθεια ενός εμβόλου, χωρίς να απαιτείται "οδηγός" και συναφώς να αποφανθούν αν οι διαφοροποιήσεις που επέφερε το σύστημα συμπίεσης των εναγομένων έχει εφευρετικό χαρακτήρα έναντι του συστήματος συμπίεσης των εναγόντων, αν το σύστημα των εναγομένων απορρέει ή μη προφανώς από τη στάθμη της τεχνικής που υπήρχε κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης για το σχετικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας των εναγομένων ή αν η αλλαγή τμημάτων στην κατασκευή των εναγομένων αποτελεί νέα, πρωτότυπη και εφευρετική δραστηριότητα, που δημιουργεί το στοιχείο της έκπληξης στον μέσο ειδικό - τεχνικό ή αν αντιθέτως αποτελεί επίλυση του ίδιου τεχνικού προβλήματος με ισοδύναμα μέσα που ανήκαν στον "ορίζοντα" του μέσου ειδικού - τεχνικού και δεν εμφανίζει αξιόλογη βελτίωση του ήδη γνωστού τεχνικού αποτελέσματος.

Ε] Να γνωμοδοτήσουν, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της υπό κρίση υπόθεσης αλλά και τις γενικές συνθήκες που επικρατούν στη σχετική αγορά, πόσο εκτιμάται το τίμημα για την παραχώρηση της άδειας εκμετάλλευσης ενός εκάστου

των Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας των εναγόντων, ήτοι του P1 (όπως αυτό τροποποιήθηκε με το P2) και του P3.

Κατά το διατακτικό της ανωτέρω Διάταξης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, οι πραγματογνώμονες θα έπρεπε να ορκιστούν εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την επομένη της επίδοσης της Διάταξης, ενώ θα έπρεπε να παραδώσουν τη γνωμοδότησή τους εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την ορκισή τους. Η όρκιση των πραγματογνωμόνων επισπεύστηκε με επιμέλεια των εναγόντων, οι οποίοι υπέβαλαν προς τούτο την από (υπ' αρ. καταθ.

) αίτηση – κλήση ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δυνάμει της οποίας ορίστηκε ως ημερομηνία όρκισης η οπότε και οι πραγματογνώμονες έδωσαν τον προβλεπόμενο όρκο (βλ. την υπ' αρ.

έκθεση όρκισης). Με σχετική δήλωση του πληρεξουσίου τους Δικηγόρου, που καταχωρήθηκε στην έκθεση όρκισης κατ' άρθρο 392 παρ. 1 ΚΠολΔ, οι εναγόμενοι διόρισαν ως τεχνικό τους σύμβουλο τον Δημήτριο Κουζέλη του Ευθυμίου, πιστοποιημένο σύμβουλο του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, (μάρτυρας που εξετάστηκε ενώπιον του ακροατηρίου του παρόντος Δικαστηρίου, κατόπιν προτάσεως των αιτούντων). Οι δε ενάγοντες, κάνοντας χρήση της ως άνω διάταξης του ΚΠολΔ και δυνάμει της από (υπ' αρ.) δήλωσής τους ενώπιον της Γραμματείας του Πρωτοδικείου Αθηνών, διόρισαν ως τεχνικό τους σύμβουλο τον μηχανολόγο – μηχανικό Σπυρίδωνα Κανακάκη του Δημητρίου. Μετά την έκδοση της ανωτέρω Διάταξης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών οι διάδικοι επικοινώνησαν, διά των πληρεξουσίων τους Δικηγόρων, με τους διορισθέντες πραγματογνώμονες, προκειμένου να τους γνωστοποιήσουν το περιεχόμενο της Διάταξης. Οι πραγματογνώμονες ζήτησαν από τους διαδίκους να τους διαβιβάσουν τα κρίσιμα έγγραφα της δικογραφίας, για να υπολογίσουν τον αναγκαίο χρόνο απασχόλησής τους και το ύψος της αμοιβής τους. Μετά την

19

αποστολή αυτών των εγγράφων, οι πραγματογνώμονες απέστειλαν στους πληρεξούσιους Δικηγόρους των διαδίκων το από 7.4.2023 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με το οποίο τους πληροφόρησαν ότι «ο όγκος του υλικού και η πολυπλοκότητα του θέματος είναι τέτοια, που απαιτούν ιδιαίτερα μεγάλο χρόνο ενασχόλησης, αφού πέρα από τη μελέτη και ανάλυση του ιδιαίτερα μεγάλου όγκου των εγγράφων, θα απαιτηθούν και συναντήσεις με τα εμπλεκόμενα μέρη, έτσι ώστε να αναλυθούν σε βάθος οι απόψεις τους». Με αυτά τα δεδομένα οι πραγματογνώμονες υπολόγισαν ότι για την ολοκλήρωση της πραγματογνωμοσύνης θα απαιτούνταν 520 με 600 ώρες απασχόλησης για κάθε πραγματογνώμονα, ενώ το ύψος της αμοιβής εκάστου υπολογίστηκε στο ποσό των 48.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ), ήτοι στο συνολικό ποσό των 96.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ), λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 102 του Π.Δ. 696/1974 (Κώδικας Αμοιβών Μελετητών Μηχανικών), με βάση το οποίο η ωριαία αποζημίωση του μηχανικού ορίζεται στα 93,47 ευρώ. Μάλιστα, διατύπωσαν την άποψη ότι αν και με την καταβολή της αμοιβής του πραγματογνώμονος βαρύνεται ο «επιμελέστερος των διαδίκων», ωστόσο στη συγκεκριμένη περίπτωση «η βαρύτητα της υπόθεσης ήταν τέτοια, ώστε η δαπάνη αυτή θα έπρεπε να βαρύνει ισόποσα και τους δύο διαδίκους». Επιπλέον, οι πραγματογνώμονες αξίωσαν το 50% της αμοιβής τους να καταβληθεί μέχρι την ημερομηνία δρκισής τους και το υπόλοιπο 50% δύο ημέρες πριν την κατάθεση της έκθεσης. Τα δε επακριβή πληρωτέα ποσά θα υπολογίζονταν, αφού αφαιρείτο ο αναλογών φόρος εισοδήματος και προστίθετο ο αναλογών ΦΠΑ, ενώ τα σχετικά παραστατικά θα εκδίδονταν από τους πραγματογνώμονες στο όνομα και των δύο διαδίκων πλευρών. Η πλευρά των εναγόντων (καθ' ων η αίτηση) απάντησε, διά του από 24.4.2023 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της πληρεξουσίας τους Δικηγόρου, ότι παρά το υψηλό κόστος που συνεπαγόταν η διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, αναγνώριζαν ότι η καταβολή του αιτούμενου χρηματικού ποσού συνιστούσε αναγκαία προϋπόθεση για να κινηθεί περαιτέρω η διαδικασία,

ενώ οι ίδιοι διατηρούσαν άμεσο έννοιμο συμφέρον για την κατά το δυνατόν ταχύτερη έκδοση απόφασης επί της αγωγής και κατά συνέπεια δήλωσαν ότι θα αναλάμβαναν να καλύψουν τη δαπάνη διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης, είτε κατά το ήμισυ, όπως είχαν προτείνει οι πραγματογνώμονες, είτε στο σύνολό της, εφόσον η πλευρά των εναγομένων αρνείτο να συμμετάσχει στην κάλυψη της εν λόγω δαπάνης. Από την πλευρά τους οι εναγόμενοι (αιτούντες), διά του από 25.4.2023 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του πληρεξουσίου τους Δικηγόρου, εξέφρασαν καταρχήν την άποψη ότι υπόχρεος για την καταβολή της αμοιβής των πραγματογνωμόνων ήταν, κατ' άρθρο 173 παρ. 3 ΚΠολΔ, η πλευρά των αντιδίκων τους, οι οποίοι και επιμελήθηκαν της διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης, γνωστοποιώντας στους πραγματογνώμονες τον διορισμό τους και προσκαλώντας, τους να ορκισθούν. Ακολούθως, όμως, διατύπωσαν ενστάσεις ως προς τον τρόπο υπολογισμού και το υπέρογκο – κατά την άποψή της – ύψος της σχετικής δαπάνης, εκφράζοντας την άποψη ότι δεν μπορούν να αποτελέσουν βάση για τον υπολογισμό της αποζημίωσης του πραγματογνώμονος οι νόμιμες αμοιβές, που ισχύουν για τις επιμέρους επαγγελματικές ομάδες και εν προκειμένω οι διατάξεις του ως άνω Π.Δ. 696/1974, που επικαλέστηκαν οι πραγματογνώμονες στην παραπάνω επιστολή τους, διότι προϋπόθεση ισχύος του διατάγματος αυτού είναι η ύπαρξη σχέσης εντολής μεταξύ πελάτη και μηχανικού, σχέση που δεν συντρέχει στην περίπτωση της δικαστικής πραγματογνωμοσύνης. Επίσης, κατά την άποψη των εναγομένων, η αμοιβή των πραγματογνωμόνων θα καθίστατο απαιτητή μετά τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, δηλαδή μετά τη νομότυπη κατάθεση της έγγραφης γνωμοδότησής τους στη γραμματεία του αρμόδιου Δικαστηρίου. Τέλος, διά του ίδιου ως άνω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου οι εναγόμενοι ζήτησαν από τους πραγματογνώμονες να πληροφορηθούν εάν είχαν ασχοληθεί ποτέ στο παρελθόν γενικότερα με παρόμοια υπόθεση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας ή με την

εκτίμηση του εύρους προστασίας που παρέχει μια αξίωση ή με το εύρος προστασίας που παρέχει ένα Ελληνικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας, το οποίο δεν έχει υποστεί τη διαδικασία εξέτασης, ή με δικαιώματα που απορρέουν από Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας, το οποίο δεν έχει επικυρωθεί στην Ελλάδα. Επί των ερωτημάτων αυτών οι πραγματογνώμονες δεν έχουν παράσχει μέχρι σήμερα καμία απάντηση.

Είναι αυτονόητο ότι τα θέματα που αφορούν τη βιομηχανική ιδιοκτησία (industrial property) άπτονται εξειδικευμένων ζητημάτων, τόσο από άποψη τεχνικών επιστημών όσο και αναφορικά με τη νομική τους αξιολόγηση. Για τους λόγους αυτούς και με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του αντίστοιχου νομοθετικού πλαισίου και την προσαρμογή του στα σύγχρονα οικονομικά δεδομένα θεσπίστηκε με το άρθρο 124 του Ν. 4512/2018 ο θεσμός του «πιστοποιημένου συμβούλου ευρεσιτεχνίας»

© (patent attorney). Ειδικότερα, στη διάταξη αυτή προβλέπονται τα ακόλουθα : «Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος και ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις πιστοποίησης των συμβούλων ευρεσιτεχνίας, ο φορέας κατάρτισης, το περιεχόμενο των σχετικών προγραμμάτων βασικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και μετεκπαίδευσης, η διάρκειά τους, η διαδικασία πιστοποίησης και έκδοσης των σχετικών διοικητικών πράξεων και κάθε άλλη απαραίτητη λεπτομέρεια». Στη δε αιτιολογική έκθεση του ανωτέρω νόμου αναφέρεται ότι με τη διάταξη αυτή «**εγκαθιδρύεται ο θεσμός του πιστοποιημένου συμβούλου ευρεσιτεχνίας, προκειμένου να εκσυγχρονιστεί το σύστημα προστασίας της ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, να μειωθεί το κόστος για τον καταθέτη και να αποφευχθούν ζητήματα μονοπωλιακού ελέγχου της αγοράς .....** Οι εξελίξεις στον τομέα των ευρεσιτεχνιών σε ευρωπαϊκό, αλλά και διεθνές επίπεδο και οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό (έρευνα, καινοτομία),

καθιστούν επιτακτική την ανάγκη εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας σε εθνικό επίπεδο. Για το λόγο αυτό η θεσμοθέτηση πιστοποιημένου συμβούλου ευρεσιτεχνιών κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να εκσυγχρονιστούν οι διαδικασίες για την απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και να εναρμονιστούν με τις καλές πρακτικές σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, με απώτερο σκοπό τη μέγιστη δυνατή στήριξη δράσεων καινοτομίας, την υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων που πρέπει να έχουν πρόσβαση σε πιστοποιημένους επαγγελματίες και την προώθηση της ελληνικής οικονομίας. Ειδικότερα, σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας έχει θεσπιστεί ο θεσμός του πιστοποιημένου συμβούλου ευρεσιτεχνίδις ("patent attorney"), ο οποίος διαθέτει διπλό ακαδημαϊκό υπόβαθρο με πιστοποιημένες γνώσεις σε αντικείμενο θετικής/τεχνολογικής κατεύθυνσης (π.χ. μηχανικός, βιολόγος, χημικός), αλλά και τις απαραίτητες και εξειδικευμένες νομικές γνώσεις που αφορούν στο δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας ..... Ο θεσμός του πιστοποιημένου συμβούλου ευρεσιτεχνίας ("Patent attorney") εξασφαλίζει υψηλότερο επίπεδο ποιότητας των ευρεσιτεχνιών, αλλά και καλύτερη σύνταξη και διαχείριση της διαδικασίας των αιτήσεων στα αρμόδια γραφεία, μείωση του κόστους εκπροσώπησης και εξάλειψη ολιγοπωλιακών φαινομένων. Επιπλέον, εξαιτίας της βελτίωσης της ποιότητας των ευρεσιτεχνιών συνεπάγεται συντομότερο χρόνο επεξεργασίας των δικαιολογητικών και άρα συντομότερους χρόνους χορήγησης τίτλων». Δυνάμει της νομοθετικής εξουσιοδότησης, που παρασχέθηκε με την παραπάνω διάταξη, θεσπίστηκε το Π.Δ. 31/2019, με το οποίο ίδρυθηκε η Ελληνική Ακαδημία Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Α.Β.Ι.), ως αυτοτελής υπηρεσία του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.), υπαγόμενη απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Β.Ι (άρθρο 1). Στο άρθρο 2 του Π.Δ. 31/2019 περιγράφονται ενδεικτικά οι σκοποί της Ακαδημίας, μεταξύ των οποίων :

α. Να αναπτύξει ένα εθνικό σύστημα εκπαίδευσης, κατάρτισης και πιστοποίησης στον τομέα της βιομηχανικής ιδιοκτησίας που θα οδηγεί στην απόκτηση του τίτλου του πιστοποιημένου συμβούλου ευρεσιτεχνίας (patent attorney).

β. Να προωθεί την ανάπτυξη και εναρμόνιση της εκπαίδευσης και κατάρτισης στο πεδίο του ελληνικού, ευρωπαϊκού και του διεθνούς δικαίου βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

γ. Να προωθεί την ισότιμη πρόσβαση σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες με αντικείμενο το ελληνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές δίκαιο βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

δ. Να συμβάλλει στην ενίσχυση της ελληνικής καινοτομίας διά της βελτίωσης των δεξιοτήτων των χρηστών του ελληνικού και κοινοτικού δικαίου βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

ε. Να ενισχύει πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη συνεργασία μεταξύ πιστοποιημένων συμβούλων ευρεσιτεχνίας και δικηγόρων δικαίου πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

στ. Να καταρτίζει προγραμματικές συμφωνίες και γενικότερα να αναπτύσσει πρωτοβουλίες ευαισθητοποίησης σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και ανώτατα εκπαιδευτικά ίδρυματα της Ελλάδας, με την επιφύλαξη του άρθρου 48 του Ν. 4485/2017, και του εξωτερικού ή άλλους φορείς με αντικείμενο την κατάρτιση και εκπαίδευση των συμβούλων ευρεσιτεχνίας, την ενίσχυση ερευνητικών δραστηριοτήτων που μπορούν να οδηγήσουν σε κατοχύρωση τίτλων βιομηχανικής ιδιοκτησίας και την επιβολή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

ζ. Να πραγματοποιεί σε συνεργασία με τους φορείς της προηγούμενης περίπτωσης ερευνητικά προγράμματα που αφορούν στη βιομηχανική ιδιοκτησία και τη συνεισφορά της στην καινοτομία.

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων προβλέπεται στο άρθρο 3 του Π.Δ. 31/2019 ότι η Ακαδημία :

α. Οργανώνει μαθήματα, συνέδρια, σεμινάρια, συμπόσια, εκπαιδευτικές πλατφόρμες (workshops) και εκπαιδευτικά προγράμματα βασισμένα σε τεχνολογίες εκμάθησης εξ αποστάσεως (e-learning)

β. Παρέχει χώρο ανάπτυξης επαγγελματικών γνώσεων και ανταλλαγής ιδεών σχετικών με το δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

γ. Συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (ΕΓΔΕ), με Ανώτατα Εκπαιδευτικά και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού και διεθνείς οργανισμούς σε ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, μετέχοντας έτσι στο διεθνές γίγνεσθαι των θεσμών, οργανισμών και επαγγελματιών που δρουν στο πεδίο του δικαίου της βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

δ. Παρέχει συμβουλές και πληροφορίες σχετικά με νέες τεχνολογίες και τεχνογνωσίες, με την επιφύλαξη των διατάξεων του Ν. 1733/1987 για τα απόρρητα μητρώα, αρχεία και βιβλία.

Αναφορικά με το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της Ακαδημίας, προβλέπεται ότι η βασική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι διετούς διάρκειας και περιλαμβάνει θεωρία της ευρεσιτεχνίας και πρακτικές εφαρμογές βιομηχανικής ιδιοκτησίας υπό την καθοδήγηση, υποστήριξη και επίβλεψη εξειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού (άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 31/2019). Σύμφωνα δε με το αναλυτικό πρόγραμμα βασικής εκπαίδευσης, που περιέχεται στο Παράρτημα Α του Π.Δ. 31/2019, προβλέπεται η κατάρτιση των εκπαιδευόμενων, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα γνωστικά αντικείμενα :

- Ελληνική θεωρία και νομαλογία του δικαίου βιομηχανικής ιδιοκτησίας και ειδικότερου του δικαίου των ευρεσιτεχνιών
- Σύμβαση για το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
- Διεθνείς συμβάσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
- Ευρεσιτεχνίες που δεν μπορούν να κατοχυρωθούν με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας

- Στάθμη της Τεχνικής
- Καινοτομία / Νέο
- Εξαιρέσεις από την κατοχύρωση με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
- Εφευρετικό βήμα / Εφευρετική Δραστηριότητα
- Ενότητα, αποκάλυψη, αξιώσεις
- Προτεραιότητα
- Δικαίωμα υποβολής - Διενέξεις σχετικά με δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας
- Δικαίωμα στο Ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
- Δικαιώματα που παρέχονται από ένα ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
- Σύνταξη και τροποποίηση προδιαγραφών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
- Παραβίαση και εγκυρότητα
- Υποβολή αίτησης ευρωπαϊκού διπλώματος ευρεσιτεχνίας
- Σύνταξη έκθεσης έρευνας - γνωμοδότησης
- Η νομολογία του τμήματος προσφυγών του ΕΓΔΕ
- Αδειοδότηση ευρεσιτεχνιών
- Πρακτικές αδειοδότησης και μοντέλα παραγωγής αξίας

Οι υποψήφιοι, που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση στην Ακαδημία για την εκπαίδευσή τους ως συμβούλων ευρεσιτεχνίας, θα πρέπει να είναι απόφοιτοι είτε Νομικής Σχολής είτε ΑΕΙ και ΑΤΕΙ θετικής ή τεχνολογικής κατεύθυνσης ή Επιστημών Υγείας και Ζωής επί των ακόλουθων, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά αναφερόμενων, επιστημονικών αντικειμένων : Βιολογία / Βιοτεχνολογία / Χημεία / Βιοχημεία / Εφαρμοσμένα Μαθηματικά / Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών / Μηχανικών / Μηχανολόγων / Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών / Φαρμακευτική / Γεωπονία (βλ. άρθρο 16 παρ. 1β και Παράρτημα Β' του Π.Δ. 31/2019).

Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο της ως άνω υπ' αρ. Διάταξης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, συνάγεται ότι οι διορισθέντες

πραγματογνώμονες θα πρέπει να αποφανθούν στη γνωμοδότησή τους επί ερωτημάτων, για την απάντηση των οποίων απαιτείται εξοικείωση και εμπειρία με ζητήματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όσον αφορά τόσο το γνωστικό αντικείμενο της επιστήμης τους (μηχανολόγοι – μηχανικοί), όσο και τη νομική αξιολόγηση των επίμαχων τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ένδικη υπόθεση. Ειδικότερα, οι πραγματογνώμονες κλήθηκαν να απαντήσουν αιτιολογημένα, μεταξύ άλλων, και επί των ακόλουθων ερωτημάτων : 1] Αφού προβούν σε αντικειμενική ερμηνεία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας των εναγόντων με βάση τις αξιώσεις τους (κύρια και εξαρτημένες), την περιγραφή και τα σχέδια ως συστηματικό σύνολο και προσανατολιζόμενοι στην αντίληψη του μέσου ειδικού - τεχνικού, να αποφανθούν αν το τεχνικό κατασκεύασμα - προϊόν των εναγόντων αφενός έχει τα χαρακτηριστικά του "νέου", αν δηλαδή δεν ανήκει στη στάθμη της τεχνικής, κατά την έννοια του, άρθρου 5 παρ. 3 εδ. β' του Ν. 1733/1987, αφετέρου αν χαρακτηρίζεται από εφευρετικότητα και εφευρετική δραστηριότητα. 2] Αν η αποκάλυψη του διανοήματος των εναγόντων, η οποία τελείται μέσω των αξιώσεων και της περιγραφής, είναι τέτοια, ώστε αντικειμενικά ο μέσος ειδικός να μπορεί να υλοποιήσει αυτό το διανόημα, στηριζόμενος στα έγγραφα της αίτησης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, χωρίς κάποια περαιτέρω καινοτομική προσπάθεια, χρησιμοποιώντας τις γενικές γνώσεις του, που περιέχονται στην ίδια την αίτηση, σε τεχνικά εγχειρίδια και σε γενικότερη τεχνική τεκμηρίωση προσιτή στον καθένα ή αν πρόκειται για ελλιπή αποκάλυψη, με συνέπεια να επιβαλλόταν ο μέσος ειδικός να επιστρατεύσει εφευρετικές ικανότητες, προκειμένου να υλοποιήσει την εφεύρεση. 3] Αν το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας των εναγόντων (ως άνω Ρ3) ταυτίζεται κατά περιεχόμενο και πεδίο προστασίας (όπως οριοθετείται από τις αξιώσεις, αλλά και την προσέγγιση των ισοδύναμων όρων) με το Εθνικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας των εναγόντων (ήτοι το Ρ1 όπως τροποποιήθηκε από το Ρ2) ή αν το Ρ3 απονεμήθηκε

στους ενάγοντες από το Ε.Γ.Δ.Ε. για μικρότερη έκταση από το Εθνικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας των εναγόντων, όπως αυτό χορηγήθηκε μέσω της διαδικασίας του δηλωτικού συστήματος του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. **4]** Αν το Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας των εναγομένων (V1) εμφάνιζε τα χαρακτηριστικά του "νέου", της "εφευρετικής δραστηριότητας" και του "βιομηχανικά εφαρμόσιμου", κατά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης χορήγησης του, σύμφωνα με τις γνώσεις του "μέσου ειδικού". Ιδίως και ενδεικτικά, αφού προβούν σε αντικειμενική ερμηνεία των Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας των διαδίκων, δηλαδή αφού οριοθετηθεί το αντικείμενο και το πεδίο προστασίας ενός εκάστου, όπως αυτό προκύπτει από το γράμμα και το σύνολο των αξιώσεών τους, κύριας και εξαρτημένων (τεχνικός κανόνας ως σύνολο), καθώς και από την περιγραφή και τα σχέδια των Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας, συνεπικουρούμενοι και από τις αντίστοιχες εκθέσεις έρευνας του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.), να αποφανθούν αν το προϊόν των εναγομένων γνωφέρει τα χαρακτηριστικά του "νέου" και της "εφευρετικής δραστηριότητας", έναντι του προϊόντος των εναγόντων, ειδικότερα δε να αποφανθούν αν οι διαφοροποιήσεις που επέφερε το σύστημα συμπίεσης των εναγομένων έχει εφευρετικό χαρακτήρα έναντι του συστήματος συμπίεσης των εναγόντων, αν το σύστημα των εναγομένων απορρέει ή μη προφανώς από τη στάθμη της τεχνικής, που υπήρχε κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης για το σχετικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας των εναγομένων ή αν η αλλαγή τμημάτων στην κατασκευή των εναγομένων αποτελεί νέα, πρωτότυπη και εφευρετική δραστηριότητα, που δημιουργεί το στοιχείο της έκπληξης στον μέσο ειδικό - τεχνικό ή αν αντιθέτως αποτελεί επίλυση του ίδιου τεχνικού προβλήματος με ισοδύναμα μέσα, που ανήκαν στον "ορίζοντα" του μέσου ειδικού - τεχνικού και δεν εμφανίζει αξιόλογη βελτίωση του ήδη γνωστού τεχνικού αποτελέσματος. **5]** Να εκτιμήσουν, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της επίδικης υπόθεσης αλλά και τις γενικές συνθήκες που επικρατούν στη σχετική αγορά, το τίμημα για την

παραχώρηση της άδειας εκμετάλλευσης ενός εκάστου των τριών (3) Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας των εναγόντων.

Από το περιεχόμενο των παραπάνω ερωτημάτων του Δικαστηρίου συνάγεται σαφώς ότι η αιτιολογημένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη απάντησή τους προϋποθέτει, εκτός από τις τυχόν εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις που άπτονται του γνωστικού αντικειμένου των πραγματογνωμόνων, κατανόηση και εξοικείωση με σύνθετες έννοιες του δικαίου της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως : α) «αξιώσεις (κύρια και εξαρτημένες)» των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, β) «νέα» εφεύρεση που δεν ανήκει στη «στάθμη της τεχνικής», γ) πρωτότυπη «εφευρετική δραστηριότητα», δ) «καινοτομική προσπάθεια», ε) «βιομηχανικά εφαρμόσιμο» της εφεύρεσης, σύμφωνα με τις γνώσεις του «μέσου ειδικού», στ) «ελλιπής αποκάλυψη», η οποία επιβάλει στο μέσο ειδικό να επιστρατεύσει «εφευρετικές ικανότητες», προκειμένου να υλοποιήσει την εφεύρεση, ζ) «εφευρετικός χαρακτήρας» του συστήματος συμπίεσης των εναγομένων έναντι του αντίστοιχου συστήματος των εναγόντων, ώστε να δημιουργείται το στοιχείο της «έκπληξης» στον μέσο ειδικό – τεχνικό. Ο ορισμός μερικών εκ των παραπάνω εννοιών παρέχεται στις οικείες διατάξεις του νόμου και συγκεκριμένα στο άρθρο 5 του Ν. 1733/1987, όπου ως «νέα εφεύρεση» θεωρείται εκείνη που δεν ανήκει στη «στάθμη της τεχνικής», η οποία αντιστοίχως ορίζεται ως «κάθε τι που είναι γνωστό οπουδήποτε στον κόσμο από γραπτή ή προφορική περιγραφή ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για χορηγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή την ημερομηνία προτεραιότητας» (παρ. 3). Επίσης, μία εφεύρεση θεωρείται ότι εμπεριέχει «εφευρετική δραστηριότητα», αν κατά την κρίση ειδικού δεν προκύπτει με προφανή τρόπο από την υπάρχουσα στάθμη της τεχνικής (παρ. 4), ενώ μια εφεύρεση χαρακτηρίζεται ως «επιδεκτική βιομηχανικής εφαρμογής», αν το αντικείμενό της

μπορεί να παραχθεί ή να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε τομέα παραγωγικής δραστηριότητας (παρ. 5).

Όπως γίνεται εύκολα κατανοητό, ο περιληπτικός ορισμός των παραπάνω εννοιών, που περιέχεται στις αντίστοιχες διατάξεις του νόμου, αφενός καθιστά δυσνόητες τις συγκεκριμένες έννοιες ακόμα και σε έμπειρους νομικούς, αν δεν διαθέτουν εξειδίκευση και εμπειρία στο δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, αφετέρου καταλείπει ευρύτατο πεδίο ερμηνευτικών προσεγγίσεων αυτών των εννοιών από τη νομολογία και την επιστημονική θεωρία. Στο πλαίσιο αυτών των νομολογιακών και θεωρητικών προσεγγίσεων γίνεται δεκτό ότι μία εφεύρεση θεωρείται «νέα», όταν πρόκειται μεν για παραγωγή προϊόντος, αν το προϊόν αυτό διαφέρει από τα ομοιοί του προϊόντα με ουσιώδη νέα χαρακτηριστικά, όταν πρόκειται δε για παραγωγή αποτελέσματος, αν εμφανίζει αξιόλογη βελτίωση ήδη γνωστού αποτελέσματος, ανεξαρτήτως του αν η βελτίωση αφορά μόνο στον τρόπο παραγωγής ή μόνο στο αποτέλεσμα ή στη μείωση της δαπάνης παραγωγής του ή και όλα μαζί και δεν εμφανίζεται σαν απλή προσαρμογή στοιχείων μεθόδων που είναι ήδη γνωστά, χωρίς αξιόλογο αποτέλεσμα ή βελτίωση ή σαν απλή νέα χρήση ενός μέσου που είναι γνωστό σε αντικείμενα άλλα, από εκείνα στα οποία είχε χρησιμοποιηθεί προηγουμένως, κατά τον ίδιο όμως τρόπο κατά τον οποίο πάντοτε γινόταν η χρησιμοποίησή του, για να επιτευχθεί το ίδιο αποτέλεσμα [ΑΠ 1859/2017, ΑΠ 1589/2017 Α΄ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1654/2013 (ΝοΒ 2014.616, ΕπιθΕμπΔ 2013.977, ΧρΙΔ 2014.296), ΑΠ 1344/2012 ΝοΒ 2013.748 και Αρμ. 2013.1096]. Περαιτέρω, για να διαπιστωθεί η συνδρομή της «εφευρετικής δραστηριότητας», η οποία συντρέχει, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 4 του Ν. 1733/1987, όταν, κατά την κρίση ειδικού, δεν προκύπτει με προφανή τρόπο από την υπάρχουσα στάθμη της τεχνικής, πρέπει να διαπιστώνεται η αδυναμία του μέσου ειδικού προς επίλυση του τεχνικού προβλήματος, το οποίο αποτελεί το αντικείμενο της εφεύρεσης, με την αξιοποίηση της στάθμης της τεχνικής. Δηλαδή, η

προϋπόθεση για τη συνδρομή εφευρετικής δραστηριότητας πληρούται, όταν η λύση του τεχνικού προβλήματος, η οποία αποτελεί τον πυρήνα της, βρίσκεται εκτός των δυνατοτήτων του μέσου ειδικού και εμφανίζεται ως άλμα προόδου, δηλαδή ως επίτευγμα, το οποίο δεν μπορεί να προβλεφθεί από τον μέσο ειδικό και το οποίο δεν αποτελεί κρίκο στην αλυσίδα της τεχνολογικής προόδου, αλλά υπερβαίνει αυτήν. Κριτήρια της ύπαρξης εφευρετικού ύψους συνιστούν το είδος του τεχνικού προβλήματος, το οποίο επιλύεται με την εφεύρεση, η δυσκολία υπέρβασής του, η αδυναμία του μέσου ειδικού να επιτύχει αυτήν, η ύπαρξη περισσότερων αποτυχημένων προσπαθειών από τρίτους, αλλά και η αντιμετώπιση προβλημάτων, χάρη στην οποία ικανοποιήθηκαν χρόνιες ανάγκες ή δημιουργήθηκε έδαφος οικονομικής και εμπορικής επιτυχίας για τον εφευρέτη. Από την άλλη, η χρήση μίας ή δηγνωστής λύσης για την αντιμετώπιση ενός τεχνικού προβλήματος διαφορετικού από εκείνο, για το οποίο προορίστηκε αυτή αρχικά, συνιστά εφεύρεση αποκλειστικά στην περίπτωση που η μεταφορά αυτή δεν ήταν τεχνικά αναμενόμενη από τον μέσο ειδικό. Παράλληλα, η εφαρμογή ισοδύναμων μέσων ενός ήδη λυμένου τεχνικού προβλήματος αποτελεί εφεύρεση, μόνο εφόσον το ισοδύναμο μέσο δεν είναι γνωστό στον μέσο ειδικό (ΑΠ 1654/2013 ο.π., ΑΠ 1344/2012 ο.π., ΕφΑθ 11/2012 ΔΕΕ 2013.132 / Λιακόπουλος, "Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας", σελ. 196 - 197 / Αντωνόπουλος "Βιομηχανική Ιδιοκτησία", 2005, σελ. 669, 678). Αντιθέτως, δεν θεωρούνται νέα εφεύρεση οι, χωρίς αξιόλογη πρωτοτυπία, συνήθεις βελτιώσεις και τροποποιήσεις γνωστών ήδη προϊόντων ή των μεθόδων, οι οποίες επιτυγχάνονται μέσα στα όρια της φυσιολογικής και διαρκούς επιστημονικής και τεχνικής εξέλιξης από τον μέσο ειδικό άνθρωπο, προς εξάλειψη των ατελειών που διαπιστώθηκαν κατά την εφαρμογή των γνωστών προϊόντων ή μεθόδων [βλ. ΑΠ 1654/2013 ο.π., ΑΠ 545/1996 (ΕλλΔνη 39.1315, ΔΕΕ 1996.928, ΕΕμπΔ 1997.346), ΑΠ 1588/1991 ΕΕμπΔ 1992.146, ΕφΑθ 9505/1999 ΔΕΕ 2000.271, Εφθεσ 209/1996 Αρμ 50.603,

ΠολΠρΘεσ 1141/2016, ΠολΠρΘεσ 16208/2004 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΠολΠρΘεσ 30040/2001 ΔΕΕ 2002.708, ΠολΠρΘεσ 20725/1996 Αρμ 1997.523 / Κοτσίρης, Το νέο της εφεύρεσης και η στάθμη της τεχνικής με βάση την αρχή της οικουμενικότητας, ΔΕΕ 2005.254].

Ακόμη όμως και μετά την ανάλυση των παραπάνω εννοιών της «στάθμης της τεχνικής» ή της «νέας εφευρετικής δραστηριότητας», με βάση τα κριτήρια που τίθενται από τη νομολογία και τη θεωρία, η πρακτική εφαρμογή αυτών των κριτηρίων σε μία εικκρεμή δικαστική διαφορά εξακολουθεί να παραμένει δυσχερής και η επιτυχής επίλυση των νομικών ζητημάτων που προκύπτουν, απαιτεί την ανάλογη εξειδίκευση και εμπειρία. Για τους λόγους αυτούς έχει προβλεφθεί νομοθετικά (άρθρο 6 επ. του Ν. 2943/2001, άρθρο 3 του Ν. 2479/1997) η εκδίκαση ενδίκων διαφορών, που αφορούν ζητήματα προστασίας σημάτων και δικαιωμάτων φιλονοητικής / βιομηχανικής ιδιοκτησίας, από ειδικά Τμήματα των Πρωτοδικείων και Εφετείων Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η εξειδίκευση των υπηρετούντων σε αυτά Δικαστών και εντεύθεν η επιτυχής – κατά το ίδιονατόν - επίλυση των αντίστοιχων ενδίκων διαφορών. Η ίδια ανάγκη ύπαρξης εξειδικευμένων στελεχών σε ζητήματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας επέβαλε άλλωστε και την ίδρυση της Ελληνικής Ακαδημίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, προκειμένου από τις τάξεις της να αποφοιτούν «πιστοποιημένοι σύμβουλοι ευρεσιτεχνίας» (patent attorney), οι οποίοι θα διαθέτουν διπλό ακαδημαϊκό υπόβαθρο, δηλαδή αφενός πιστοποιημένες γνώσεις σε αντικείμενο θετικής/τεχνολογικής κατεύθυνσης (π.χ. μηχανικός, βιολόγος, χημικός), αφετέρου εξειδικευμένες νομικές γνώσεις που αφορούν στο δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας (βλ. ως άνω αιτιολογική έκθεση του Ν. 4512/2018). Για την επίτευξη των νομοθετικών αυτών στόχων προβλέπεται η διετής εκπαίδευση των υποψηφίων τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε πρακτικές εφαρμογές, με έμφαση, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα γνωστικά αντικείμενα (βλ. Παράρτημα Α' του Π.Δ. 31/2019) :

- Ελληνική θεωρία και νομολογία του δικαίου βιομηχανικής ιδιοκτησίας και ειδικότερου του δικαίου των ευρεσιτεχνιών
- Σύμβαση για το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και δικαιώματα που παρέχονται από αυτό
- Διεθνείς συμβάσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
- Ευρεσιτεχνίες που δεν μπορούν να κατοχυρωθούν με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
- Σύνταξη και τροποποίηση προδιαγραφών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας
- Δικαιώματα υποβολής - Διενέξεις σχετικά με δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας
- Σύνταξη έκθεσης έρευνας - γνωμοδότησης
- Αδειοδότηση ευρεσιτεχνιών

Στο πλαίσιο αυτό, όπως μνημονεύεται ρητά στο Παράρτημα Α' του Π.Δ. 31/2019, οι εκπαιδευόμενοι καταρτίζονται και επί των προαναφερόμενων αόριστων νομικών εννοιών, που συνθέτουν το δίκαιο της πνευματικής / βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως «στάθμη της τεχνικής», «καινοτομία», «νέο εφευρετικό βήμα», «εφευρετική δραστηριότητα», «ενότητα, αποκάλυψη, αξιώσεις, προτεραιότητα». Όσον αφορά την ένδικη διαφορά και προκειμένου να απαντηθούν με επιστημονική επάρκεια τα ερωτήματα που τέθηκαν από το Δικαστήριο, απαιτείται εξοικείωση των πραγματογνωμόνων όχι μόνο με τις παραπάνω αόριστες νομικές έννοιες, αλλά και με ζητήματα που άπτονται της σχέσης του ελληνικού και του ευρωπαϊκού δικαίου βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς κλήθηκαν να αποφανθούν αν ταυτίζεται το περιεχόμενο και το πεδίο προστασίας του Ευρωπαϊκού και του Εθνικού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας των εναγόντων ή αν το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα απονεμήθηκε για μικρότερη έκταση σε σχέση με το Εθνικό. Εξίσου, απαιτείται γνώση και των συνθηκών της εμπορικής αγοράς, που αφορούν την εκμετάλλευση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι οι πραγματογνώμονες κλήθηκαν να

εκτιμήσουν το ύψος του τιμήματος για την παραχώρηση της άδειας εκμετάλλευσης ενός εκάστου των τριών (3) διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας των εναγόντων.

Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερόμενες διαπιστώσεις σχετικά με τα προσόντα και τις γνώσεις που απαιτούνται για την επιτυχή απάντηση των ερωτημάτων, που τέθηκαν από την ως άνω Διάταξη του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, πιθανολογείται ότι στο πρόσωπο των διορισθέντων πραγματογνωμόνων δεν πληρούνται οι αντίστοιχες προϋποθέσεις, προκειμένου να ανταποκριθούν με επιστημονική επάρκεια στα καθήκοντα που τους ανατέθηκαν. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τον κατάλογο πραγματογνωμόνων του έτους 2023, που έχει επικυρωθεί δυνάμει της υπ' αρ. 3333/2022 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, ο , του Χρήστου, μηχανολόγος – μηχανικός του Πανεπιστημίου Πατρών, αναφέρεται ως ειδικός στα «ενεργειακά –

». Όσον αφορά δε τον του

, επίσης μηχανολόγο – μηχανικό του Πανεπιστημίου Πατρών, δεν αναφέρεται οποιαδήποτε ειδίκευση. Από τους καθ' ων η αίτηση προσκομίζονται τα βιογραφικά σημειώματα των πραγματογνωμόνων, από τα οποία προκύπτει ότι ο

του Χρήστου είναι μέλος του ΤΕΕ (αρ. μέλους άδεια άσκησης επαγγέλματος μηχανολόγου μηχανικού), ενώ έχει εργαστεί, μεταξύ άλλων, ως επιβλέπων μηχανικός σε βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας, ως τεχνικός ασφαλείας – διερευνητής εργατικών ατυχημάτων σε βιομηχανία χάρτου, ως ελεύθερος επαγγελματίας με μελέτες – κατασκευές ηλεκτρομηχανολογικών έργων, καθώς και ως διευθυντής και συντονιστής εργοστασίων σε μεγάλη βιομηχανία χάρτου. Από το έτος 2002 εκτελεί τα καθήκοντα του πραγματογνώμονος στα Πρωτοδικεία και στις

Εισαγγελίες Πρωτοδικών Αθηνών και Πειραιώς, έχοντας εκτελέσει πραγματογνωμοσύνες, που αφορούσαν πυρκαγιές, εκρήξεις, τροχαία και εργατικά ατυχήματα, καθώς και εκτιμήσεις ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού. Ο Δημήτριος είναι μέλος του (αρ. μέλους άδεια άσκησης επαγγέλματος μηχανολόγου μηχανικού), διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο (Master in Science) στο αντικείμενο «Automotive Product Engineering» από το εκπαιδευτικό ίδρυμα «Cranfield Institute of Technology» Ηνωμένου Βασιλείου και εργάζεται από τον Νοέμβριο του 1994 μέχρι σήμερα ως στέλεχος εμπορικών επιχειρήσεων πώλησης αυτοκινήτων και παροχής συναφών υπηρεσιών και συγκεκριμένα : Ως τεχνικός εκπαιδευτής και διευθυντής μεταπωλητικών υπηρεσιών (after sales) αυτοκινήτων SUZUKI στην εταιρία «ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΑΕΒΕ» (11/1994 – 11/1996 και 8/2020 – 5/2021), ως διευθυντής δραστηριότητας του γκρουπ FCA (Fiat, Chrysler) στην ίδια εταιρία (12/2019 – 8/2020), ως διευθυντής συνεργείων στην εταιρία «ΠΡΟΜΟΤ Ε.Ι. ΛΑΪΝΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.», αντιπρόσωπο στην Ελλάδα της αυτοκινητοβιομηχανίας Mercedes – Benz (11/1996 – 2/1998), ως προϊστάμενος μεταπωλητικών υπηρεσιών (after sales) στην εταιρία «ΚΑΡΕΝΤΑ Α.Ε.» Βουλιαγμένης, αντιπρόσωπο στην Ελλάδα της αυτοκινητοβιομηχανίας VW – Audi (2/1998 – 12/1999), ως προϊστάμενος τεχνικών υπηρεσιών στην εταιρία «Ford Motor Ελλάς» (12/1999 – 8/2004), ως διευθυντής του τμήματος εξυπηρέτησης πελατών (customer service manager) στην εταιρία «VOLVO Car Hellas» (8/2004 – 10/2019), ως διευθυντής δραστηριοτήτων (chief operations manager) της εταιρίας οδικής βοήθειας «Europ Assistance» (9/2021 – 12/2022) και ως διευθυντής μεταπωλητικών υπηρεσιών (after sales) στην εταιρία «PNT Cars» από τον Φεβρουάριο του 2023 μέχρι σήμερα. Είναι εγγεγραμμένος στον κατάλογο πραγματογνωμόνων του Πρωτοδικείου Αθηνών από το 1999, ενώ προσκομίζεται και η υπ' αρ. 6922/2007 μη οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου

Αθηνών, δυνάμει της οποίας διορίστηκε πραγματογνώμων επί θεμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, που αφορούσαν χορηγηθέντα διπλώματα ευρεσιτεχνίας σε μηχανισμούς κλειδώματος θυρών, χωρίς όμως να προκύπτει αν πράγματι εκτέλεσε τα καθήκοντά του στη συγκεκριμένη υπόθεση, καθώς δεν προσκομίζεται η αντίστοιχη πραγματογνωμοσύνη που τυχόν συνέταξε και η οριστική απόφαση του ανωτέρω Δικαστηρίου, που εκδόθηκε βάσει αυτής, έτσι ώστε να πιθανολογηθεί αν διαθέτει την ανάλογη εμπειρία και εξοικείωση επί θεμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Όσον αφορά την ουσιαστική βασιμότητα του δεύτερου λόγου της υπό κρίση αίτησης, θα πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα : Από τις διατάξεις των άρθρων 1, 8 και 10-15 του Β.Δ. της 25.3.1835 "περί των εις τας πολιτικάς δίκας δικαιωμάτων, μαρτύρων, πραγματογνωμόνων, εμπειροτεχνών κλπ.", καθώς και των άρθρων 16 παρ. 10, 173 παρ. 3, 189 παρ. 1 περ. δ', 622Α παρ. 6 ΚΠολΔ (όπως ισχύουν μετά τις εκτενείς τροποποιήσεις του Ν. 4335/2015) προκύπτει ότι ο πραγματογνώμων, που διορίστηκε σε πολιτική δίκη με δικαστική απόφαση, δικαιούται αμοιβής, στην καταβολή της οποίας είναι υπόχρεος, κατ' άρθρο 173 παρ. 3 ΚΠολΔ, ο διάδικος που γνωστοποίησε στον πραγματογνώμονα τον διορισμό του και προσκάλεσε αυτόν σε ορκωμοσία. Η αμοιβή του πραγματογνώμονος περιλαμβάνεται μεν, κατ' άρθρο 189 παρ. 1 περ. δ' ΚΠολΔ, μεταξύ των αποδοτέων εξόδων της δίκης, τα οποία επιβάλλονται σε βάρος του ηπημένου διαδίκου και μπορούν και να συμψηφιστούν εν όλω ή εν μέρει κατά τις διατάξεις των άρθρων 178 και 179 ΚΠολΔ, αλλά οι διατάξεις αυτές αφορούν στις μεταξύ των διαδίκων σχέσεις και καθορίζουν τον διάδικο που υποχρεούται να καταβάλει τα έξοδα της δίκης, των οποίων η εκκαθάριση ή ο συμψηφισμός γίνεται από το δικαστήριο, το οποίο έχει υπόψη τον διάδικο που προσκάλεσε τον πραγματογνώμονα και υποχρεούται επομένως στην καταβολή της αμοιβής του. Κατά συνέπεια, οι παραπάνω διατάξεις (άρθρα 178, 179 και 189 παρ. 1 περ. δ' ΚΠολΔ) δεν δημιουργούν υποχρεώσεις των

διαδίκων έναντι τρίτων, ούτε επηρεάζουν το δικαίωμα του πραγματογνώμονος να απαιτήσει την αμοιβή του από τον διάδικο που τον προσκάλεσε προς διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, έστω και αν κατά τον χρόνο της άσκησης του δικαιώματος αυτού έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση, που επιβάλλει τα έξοδα της δίκης σε βάρος άλλου διαδίκου ή τα συμψηφίζει μεταξύ των διαδίκων (ΟΛΑΠ 525/1979 ΝοΒ 1979.1582, ΑΠ 510/2021 Α΄ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 654/1983 Δίκη 1984.604 και ΝοΒ 1984.77, ΕφΠατρ 1010/2006 ΑχΝομ 2007.396, ΕφΠειρ 1101/1995 ΕλλΔνη 1996.1160, ΕφΑΘ 6377/1992 ΕλλΔνη 1993.395 και ΕπιθΕργΔ 1994.539, ΕφΘεσ 2955/1989 ΕλλΔνη 1990.1294, ΕφΑΘ 3836/1987 ΕλλΔνη 1988.1619, ΜονΠρΑΘ 294/1998 ΝοΒ 1999.1315 και Αρμ. 1999.1583). Ωστόσο, ο διάδικος που επιμελήθηκε της όρκισης του πραγματογνώμονος, δεν καθίσταται εντολέας αυτού, διότι ο πραγματογνώμων δεν ενεργεί ως εντολοδόχος των διαδίκων, αλλά διορίζεται από το δικαστήριο, θεωρείται βοηθός του δικαστή και εξαιρείται για τους ίδιους λόγους, όπως και οι δικαστές (άρθρο 376 ΚΠολΔ). Εντεύθεν, δεν νοείται "ανάκληση" από τον διάδικο της "εντολής" προς τον πραγματογνώμονα, ώστε να μην οφείλεται η προσήκουσα αμοιβή για την εκτέλεση της πραγματογνωμοσύνης (ΜονΠρΑΘ 294/1998 ΝοΒ 1999.1315 και Αρμ. 1999.1583, όπου περαιτέρω παραπομπές / Κεραμεύς – Κονδύλης – Νίκας, Ερμηνεία ΚΠολΔ, τόμος I, υπό άρθρο 368, σελ. 721, παρ. 8). Περαιτέρω, η αμοιβή και τα έξοδα του πραγματογνώμονος προσδιορίζονται από το δικαστήριο αναλόγως προς την κατά τόπο, χρόνο, διάρκεια και είδος απασχόλησή του, τις επιστημονικές γνώσεις που απαιτήθηκαν, τη σπουδαιότητα της εκτελεσθείσας εργασίας, την έκταση και το είδος της πραγματογνωμοσύνης και γενικά τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την εκτέλεσή της. Ο προσδιορισμός της αμοιβής του πραγματογνώμονος γίνεται από το δικαστήριο, στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 189 παρ. 1 περ. δ' ΚΠολΔ, κατά δίκαιη κρίση ελευθέρως και όχι σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974, με το οποίο ορίζονται τα όρια των

αμοιβών των μηχανικών για τη σύνταξη μελετών κλπ. ή βάσει των εκάστοτε διατίμήσεων άλλων νομοθετημάτων, ενώ η αμοιβή οφείλεται στον πραγματογνώμονα, χωρίς να είναι αναγκαίο να διαλαμβάνονται στην έκθεσή του οι ιδιαίτερες ενέργειές του, με τη νόμιμη αμοιβή για κάθε μία εξ αυτών, διότι τούτο δεν επιβάλλεται από καμία απολύτως διάταξη (ΜονΕφΛαρ 55/2017 Δικογραφία 2018.280, ΕφΠατρ 1010/2006 ΑχΝομ 2007.396, ΕφΠατρ 96/2003 ΑχΝομ 2004.203, ΕφΠειρ 1101/1995 ΕλλΔνη 1996.1160, ΕφΑθ 6377/1992 ΕλλΔνη 1993.395 και ΕπιθΕργΔ 1994.539, ΕφΘεσ 2955/1989 ΕλλΔνη 1990.1294, ΕφΑθ 896/1988 ΕλλΔνη 1990.588, ΜονΠρΑθ 294/1998 ΝοΒ 1999.1315 και Αρμ. 1999.1583).

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι ενάγοντες (καθ' ων η αίτηση) επέσπευσαν τη διενέργεια της διαταχθείσας πραγματογνωμοσύνης, υποβάλλοντας προς τούτο την από (υπ' αρ. καταθ. :)

αίτηση – κλήση ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δυνάμει της οποίας ορίστηκε ως ημερομηνία όρκισης των πραγματογνωμόνων η 7.6.2023, οπότε και έλαβε χώρα η όρκισή τους (βλ. την υπ' αρ. έκθεση όρκισης).

Συνεπώς, υπόχρεοι για την καταβολή της αμοιβής των πραγματογνωμόνων είναι καταρχήν οι ενάγοντες (άρθρο 173 παρ. 3 ΚΠολΔ), ενώ σε περίπτωση ολικής ή μερικής αποδοχής της αγωγής τους, το Δικαστήριο υποχρεούται να συμπεριλάβει στα δικαστικά έξοδα, που θα επιβληθούν εις βάρος των εναγομένων, και την αμοιβή των πραγματογνωμόνων (άρθρο 189 παρ. 1 περ. δ' ΚΠολΔ), χωρίς πάντως να δεσμεύεται από το συγκεκριμένο χρηματικό ποσό που θα έχουν καταβάλει σ' αυτούς οι ενάγοντες, αλλά δικαιούται να προσδιορίσει το ύψος της αμοιβής αυτής ελεύθερα και με δίκαιη κρίση, λαμβάνοντας υπόψη τον χρόνο απασχόλησης των πραγματογνωμόνων και το επίπεδο της επιστημονικής εργασίας που εκτέλεσαν. Στην ένδικη υπόθεση, οι διορισθέντες πραγματογνώμονες υπολόγισαν τον χρόνο, που απαιτείτο για την περάτωση της πραγματογνωμοσύνης, στον αριθμό των 520 με 600 ωρών απασχόλησης για τον καθένα, ενώ προσδιόρισαν το ύψος της αμοιβής

εκάστου στο ποσό των 48.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ), χρησιμοποιώντας ως κριτήριο υπολογισμού τις αντίστοιχες αμοιβές που προβλέπονται στο άρθρο 102 του Π.Δ. 696/1974 (Κώδικας Αμοιβών Μελετητών Μηχανικών). Επιπλέον, οι πραγματογνώμονες αξίωσαν να καταβληθεί το 50% της αμοιβής τους μέχρι την ημερομηνία όρκισής τους και το υπόλοιπο 50% δύο ημέρες πριν την κατάθεση της έκθεσης. Όπως έχει ήδη σημειωθεί ανωτέρω, η απαίτηση του πραγματογνώμονος για καταβολή υπέρογκης αμοιβής και μάλιστα προκαταβολικά πριν την εκτέλεση της πραγματογνωμοσύνης έρχεται σε αντίθεση προς τις ισχύουσες διατάξεις (ΚΠολΔ 374 εδ. α', ΑΚ 694 παρ. 1 εδ. α') και μπορεί να επισύρει δυσμενείς συνέπειες εις βάρος του κατ' άρθρο ΚΠολΔ 386, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί και εύλογη αιτία αντικατάστασής του (Εφθεσ 405/1999 Αρμ. 2000.1684, ΠολΠρΑθ 2069/2010 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ). Εν προκειμένω και για όσους λόγους εκτέθηκαν ανωτέρω, δεν έχει νόμιμη βάση η αξίωση των πραγματογνωμόνων αφενός να καταβληθεί το σύνολο της αμοιβής τους πριν την κατάθεση της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης στή Γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου, οπότε και θεωρείται ότι ο πραγματογνώμων έχει περατώσει το έργο του, αφετέρου να πραγματοποιηθεί ο υπολογισμός της αμοιβής τους με βάση τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974, προϋπόθεση εφαρμογής του οποίου είναι η ύπαρξη σχέσης εντολής μεταξύ πελάτη και μηχανικού στο πλαίσιο σύμβασης μίσθωσης έργου ή παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών, σχέση που δεν συντρέχει στην περίπτωση δικαστικής πραγματογνωμοσύνης, όπου ο πραγματογνώμων ενεργεί ως βιοθός του δικαστή, δηλαδή ως δημόσιος λειτουργός. Σε κάθε περίπτωση, το ύψος της αιτούμενης αμοιβής, ανερχόμενης και για τους δύο πραγματογνώμονες στο συνολικό ποσό των 96.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ), κρίνεται υπερβολικό από το Δικαστήριο, όπως εξίσου υπερβολικός κρίνεται και ο αριθμός των 520 με 600 ωρών απασχόλησης για κάθε πραγματογνώμονα, όπως τον υπολόγισαν οι ίδιοι. Προς τούτο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ενόψει της

εκδίκασης της επίδικης αγωγής και κατά το στάδιο συλλογής των αποδεικτικών στοιχείων οι εναγόμενοι (αιτούντες) απευθύνθηκαν στον πιστοποιημένο από το Ε.Γ.Δ.Ε. (Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας – European Patent Office) σύμβουλο ευρεσιτεχνίας (patent attorney) Δημήτριο Κουζέλη του Ευθυμίου, ο οποίος συνέταξε τις από 9.3.2022 και 24.10.2022 τεχνικές εκθέσεις του, εκτάσεως 32 και 86 σελίδων αντιστοίχως, όπου αναλύονται τα ζητήματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, που κατέστησαν επίδικα με την άσκηση της ως άνω αγωγής και αποτελούν και το αντικείμενο της υπ' αρ. υπ' αρ. Διάταξης του Δικαστηρίου. Ο συνολικός χρόνος απασχόλησης του Δημητρίου Κουζέλη με την ένδικη υπόθεση (συναντήσεις και επικοινωνία με τον πληρεξούσιο δικηγόρο των εντολέων του, μελέτη των σχετικών ζητημάτων, σύνταξη των παραπάνω δύο τεχνικών εκθέσεων κλπ.) ανήλθε στις 102,80 ώρες εργασίας, έναντι των οποίων προσδιόρισε την αμοιβή του στο συνολικό ποσό των ευρώ (βλ. τα υπ' αρ. 142/24.1.2022, 158/28.2.2022, 206/23.5.2022 και 279/12.10.2022 προτιμολόγια, εκδόσεως της «INTELLEX CONSULTING I.K.E.»). Μάλιστα, ο Δημήτριος Κουζέλης ορίστηκε από τους εναγόμενους και ως τεχνικός τους σύμβουλος κατά την όρκιση των πραγματογνωμόνων (βλ. την υπ' αρ. 41/7.6.2023 έκθεση όρκισης), ενώ κατέθεσε και ως μάρτυς ενώπιον του ακροατηρίου του παρόντος Δικαστηρίου, δηλώνοντας ότι ο αριθμός των 520 με 600 ωρών απασχόλησης για κάθε πραγματογνώμονα, όπως τον προσδιόρισαν οι ίδιοι, είναι εντελώς υπερβολικός και υπερβαίνει κατά 15 – 20 φορές αυτόν που θα απαιτείτο για την περάτωση της επίδικης πραγματογνωμοσύνης από έναν εξειδικευμένο πραγματογνώμονα επί θεμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Κατόπιν τούτων, πιθανολογείται η ουσιαστική βασιμότητα και των δύο λόγων της υπό κρίση αίτησης και συνεπώς συντρέχει εύλογη αιτία αντικατάστασης των διορισθέντων πραγματογνωμόνων, στην έννοια της οποίας (εύλογης αιτίας)

περιλαμβάνεται τόσο το γεγονός ότι το αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης δεν εμπίπτει στο γνωστικό αντικείμενο του διορισθέντος πραγματογνώμονος, όσο και η απαίτηση αυτού για καταβολή υπέρογκης αμοιβής και μάλιστα προκαταβολικά πριν την εκτέλεση της πραγματογνωμοσύνης (βλ. ως άνω νομική σκέψη). Συγκεκριμένα, πιθανολογήθηκε ότι οι διορισθέντες πραγματογνώμονες δεν διαθέτουν τις ειδικές επιστημονικές γνώσεις, που απαιτούνται για την επιτυχή ολοκλήρωση της ανατεθείσας πραγματογνωμοσύνης, η οποία προϋποθέτει διπλό ακαδημαϊκό υπόβαθρο, όχι μόνο σε επίπεδο τεχνικών γνώσεων (μηχανολόγου μηχανικού), οι οποίες δεν αμφισβητείται ότι συντρέχουν στο πρόσωπό τους, αλλά και σε επίπεδο εξειδικευμένων γνώσεων που άπτονται του δικαίου της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και αφορούν ειδικότερα ζητήματα ισχύος, ερμηνείας και εφαρμογής ελληνικών και ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, καθώς και της προστασίας των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτά. Εξάλλου, δεν πιθανολογήθηκε ότι οι πραγματογνώμονες έχουν ασχοληθεί στο παρελθόν με υπόθεση βιομηχανικής ιδιοκτησίας, είτε στο πλαίσιο της εργασιακής τους απασχόλησης είτε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ως πραγματογνωμόνων, με αποτέλεσμα να μή διαθέτουν, εκτός των εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων, ούτε εμπειρία σε θέματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Η έλλειψη δε αυτών των θεωρητικών γνώσεων και της ανάλογης πείρας επί των επίδικων θεμάτων αποτελεί και την αιτία προσδιορισμού του εκτιμώμενου χρόνου απασχόλησης εκάστου των πραγματογνωμόνων στον αριθμό των 520 με 600 ωρών εργασίας, ο οποίος κρίνεται, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, ως εξωπραγματικός για έναν πραγματογνώμονα που έχει γνώσεις και εμπειρία επί θεμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμη και αν οι διορισθέντες πραγματογνώμονες εγκατέλειπαν πλήρως οποιαδήποτε άλλη από τις τρέχουσες επαγγελματικές τους υποχρεώσεις – πράγμα όλως απίθανο - και ασχολούνταν

αποκλειστικά με την ανατεθείσα πραγματογνωμοσύνη, εργαζόμενοι στα όρια των αντοχών ενός μέσου ανθρώπου, ήτοι οχτώ - δέκα ώρες ημερησίως επί έξι ημέρες την εβδομάδα, θα εξαντλείτο το χρονικό διάστημα των εξήντα (60) ημερών, που τέθηκε ως χρόνος περάτωσης της πραγματογνωμοσύνης από την ως άνω Διάταξη του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, χωρίς να έχει εξαντληθεί ο αριθμός ωρών εργασίας, στον οποίο εκτίμησαν οι ίδιοι τον χρόνο απασχόλησής τους. Επομένως, εφόσον πιθανολογείται ότι οι διορισθέντες πραγματογνώμονες έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με το ένδικο αντικείμενο, γι' αυτό υπολόγισαν ότι θα χρειάζονταν τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωση της πραγματογνωμοσύνης, καθώς θα έπρεπε καταρχήν να κατανοήσουν και να εξοικειωθούν με τις θεμελιώδεις έννοιες του δικαίου της βιομηχανικής ιδιοκτησίας (εφευρετική δραστηριότητα, στάθμη της τεχνικής κλπ.), προτού προχωρήσουν στη συνέχεια στη σύνταξη της έκθεσής τους. Ο υπολογισμός του συνολικού χρόνου απασχόλησης στον προαναφερόμενο όλως υπερβολικό αριθμό ωρών εργασίας είχε ως αποτέλεσμα να υπολογιστεί το ύψος της αμοιβής των πραγματογνωμόνων στο εξίσου υπέρογκο ποσό των 96.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ), το οποίο μάλιστα παρανόμως απαίτησαν να τους καταβληθεί πριν την ολοκλήρωση της πραγματογνωμοσύνης. Το γεγονός δε ότι υπόχρεοι για την καταβολή αυτής της αμοιβής είναι καταρχήν οι ενάγοντες (καθ' ων η αίτηση) δεν αναιρεί το έννομο συμφέρον των εναγομένων (αιτούντων) να αιτηθούν την αντικατάσταση των πραγματογνωμόνων και για λόγους που ανάγονται στο ύψος της αμοιβής τους, διότι σε περίπτωση ήπτας των εναγομένων στο πλαίσιο εκδίκασης της αγωγής, θα κληθούν να καταβάλουν τα δικαστικά έξοδα των εναγόντων, στα οποία θα συμπεριληφθεί, κατ' άρθρο 189 παρ. 1 περ. δ' ΚΠολΔ, και η δαπάνη εκτέλεσης της πραγματογνωμοσύνης. Αυτή η δαπάνη προσδιορίζεται βέβαια από το δικαστήριο ελεύθερα και κατά δίκαιη κρίση, χωρίς να δεσμεύεται καταρχήν από το ποσό που πράγματι κατέβαλε ο διάδικος, ο οποίος επέσπευσε τη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, ωστόσο, εφόσον το δικαστήριο διαπιστώσει

όπι πράγματι οι πραγματογνώμονες απασχολήθηκαν για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα (για οποιονδήποτε λόγο, ακόμη και αν αυτός οφείλεται στην απειρία τους επί των θεμάτων, ως προς τα οποία κλήθηκαν να γνωμοδοτήσουν), είναι πολύ πιθανό να επιδικαστεί ολόκληρη η δαπάνη εκτέλεσης της πραγματογνωμοσύνης, ακόμη και αν αντικειμενικά κρίνεται υπέρογκη, με αποτέλεσμα να μετακυλιστεί εν συνεχεία στους ηπηθέντες διαδίκους.

Όσον αφορά τα πρόσωπα που κρίνονται πλέον κατάλληλα για την αντικατάσταση των δύο πραγματογνωμόνων, δεδομένου ότι από την ανάγνωση του καταλόγου πραγματογνωμόνων, που τηρείται στο Πρωτοδικείο Αθηνών, δεν ανευρέθηκε πρόσωπο με εξειδίκευση σε ζητήματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, το Δικαστήριο, αξιοποιώντας τη σχετική ευχέρεια που παρέχεται από τη διάταξη του αρ. 372 ΚΠολΔ, μπορεί να διορίσει κατά την ελεύθερη κρίση του και πρόσωπο εκτός του καταλόγου αυτού, εφόσον κρίνεται κατάλληλο προς τούτο [βλ. ΑΠ 2200/2013 NoB 2014.1172, ΑΠ 1291/2010 Ελλανη 2011.1051 και NoB 2011.385, ΑΠ 418/2010 NoB 2010.2050, ΑΠ 1749/2009 Ελλανη 2010.679 και 746, ΑΠ 1508/1995 Ελλανη 1997.1577, ΕφΠειρ 601/2015 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΕφΛαρ 239/2012 ΤΝΠ ΔΣΑ «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ», ΜονΠρΑθ (Ασφ.) 4577/2018 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ]. Σημειώνεται ότι στην Ελλάδα υπάρχουν σήμερα εννέα (9) πιστοποιημένοι σύμβουλοι ευρεσιτεχνίας, όπως προκύπτει από τον προσκομιζόμενο από 21.2.2023 κατάλογο του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Office) και συγκεκριμένα οι εξής : Κωνσταντίνα Κοριατοπούλου, Βασιλική Κωστή, Δημήτριος Κουζέλης (τεχνικός σύμβουλος των εναγομένων – αιτούντων), Αλέξανδρος Λιούμπης, Γεώργιος Πασπάτης, Εμμανουήλ Σαμουλίδης, Αικατερίνη – Αναστασία Βαρβογλή, Κωνσταντίνος Βαβέκης και Γεώργιος Ζωγράφος. Ωστόσο, στον παραπάνω κατάλογο δεν προσδιορίζεται το ακαδημαϊκό υπόβαθρο εκάστου, έτσι ώστε να διαπιστωθεί αν κάποιος από αυτούς διαθέτει πτυχίο μηχανολόγου

μηχανικού, ειδικότητα που κρίνεται απαραίτητη σε επίπεδο τεχνικών γνώσεων, προκειμένου να διεκπεραιωθεί επιτυχώς η ανατεθείσα πραγματογνωμοσύνη, με βάση το περιεχόμενο των ερωτημάτων που τέθηκαν από την ως άνω Διάπταξη του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Το Δικαστήριο κρίνει ότι θα πρέπει να διοριστούν ως πραγματογνώμονες δύο εκ των ανωτέρω προσώπων (εξαιρουμένου φυσικά του τεχνικού συμβούλου των εναγομένων – αιτούντων, Δημητρίου Κουζέλη του Ευθυμίου), κατ' επιλογή του επιμελέστερου των διαδίκων, εφόσον διαθέτουν την ειδικότητα του μηχανολόγου – μηχανικού. Εναλλακτικά, εφόσον δεν υφίσταται στον παραπάνω κατάλογο κανένας πραγματογνώμων με αυτήν την ειδικότητα, θα πρέπει να διοριστούν δύο καθηγητές ή απόφοιτοι της Ελληνικής Ακαδημίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας με την ειδικότητα του μηχανολόγου μηχανικού ή έστω με την πλέον συναφή, κατόπιν σχετικής επιλογής του Διοικητικού Συμβουλίου της Ακαδημίας. Εάν ούτε αυτό καταστεί εφικτό, θα πρέπει να διοριστούν ως πραγματογνώμονες δύο μέλη του ΤΕΕ, κατόπιν σχετικής απόφασης του Διοικητικού του Συμβουλίου, οι οποίοι θα διαθέτουν την ειδικότητα του μηχανολόγου μηχανικού ή την πλέον συναφή και ταυτόχρονα θα διαθέτουν πιστοποιημένη θεωρητική κατάρτιση ή έστω εργασιακή εμπειρία επί θεμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Εννοείται δε ότι ο διορισμός δύο πραγματογνωμόνων, κατ' επιλογή των Διοικητικών Συμβουλίων της Ελληνικής Ακαδημίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας ή του ΤΕΕ, θα λάβει χώρα, εφόσον κανείς εκ των ως άνω οχτώ (8) πιστοποιημένων συμβούλων ευρεσιτεχνίας δεν διαθέτει την ειδικότητα του μηχανολόγου – μηχανικού. Αν έστω και ένας εκ των πιστοποιημένων συμβούλων ευρεσιτεχνίας διαθέτει αυτήν την ειδικότητα, τότε ο κατ' επιλογή διορισμός εκ μέρους των Διοικητικών Συμβουλίων της Ελληνικής Ακαδημίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας ή του ΤΕΕ θα αφορά το πρόσωπο ενός πραγματογνώμονος. Ο κατά τα ανωτέρω «επικουρικός» τρόπος προσδιορισμού του προσώπου των διοριστέων πραγματογνωμόνων μπορεί να φαίνεται «ανορθόδοξος» και να ξενίζει τους διαδίκους, αλλά κρίνεται ότι είναι ο μόνος που μπορεί πρακτικά

να εξασφαλίσει στη συγκεκριμένη περίπτωση την επιλογή των πλέον κατάλληλων επιστημόνων, οι οποίοι θα μπορέσουν να ανταποκριθούν με επιτυχία στα καθήκοντά τους. Εξάλλου, το Δικαστήριο μπορεί να διορίσει πραγματογνώμονες, ακόμη και αν δεν γίνεται στην απόφασή του αναφορά σε συγκεκριμένο πρόσωπο, δεδομένου ότι ως πραγματογνώμων μπορεί να οριστεί είτε φυσικό είτε νομικό πρόσωπο, εφόσον κριθεί ότι τούτο είναι αναγκαίο για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης. Στην περίπτωση που οριστεί ως πραγματογνώμων νομικό πρόσωπο, δεν απαιτείται η απόφαση να αναφέρει το όνομα του φυσικού προσώπου που θα διενεργήσει την πραγματογνωμοσύνη, αλλά η εξειδίκευσή του θα γίνει με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του νομικού προσώπου (Χατζηγιαννάκος, Η Δικαστική Πραγματογνωμοσύνη κατά τον ΚΠολΔ, Εκδόσεις Σάκκουλα 2020, σελ. 90, παρ. 6).

Συμπερασματικά, η αίτηση θα πρέπει να γίνει δεκτή ως ουσιαστικώς βάσιμη, κατά τα αναφερόμενα στο διατακτικό της απόφασης, ενώ δεν τίθεται ζήτημα καταδίκης των καθ' ων στην καταβολή των δικαστικών εξόδων των αιτούντων, διότι στην υπό κρίση αίτηση δεν περιλαμβάνεται τέτοιο αίτημα, ενώ σε κάθε περίπτωσή σημειώνεται ότι στην αίτηση για αντικατάσταση πραγματογνώμονος δεν είναι νόμιμο το αίτημα να καταδικαστεί ο καθ' ών στην καταβολή των δικαστικών εξόδων του αιτούντος, καθόσον δεν συντρέχει στο πρόσωπο του καθ' ών το στοιχείο της υπαιτιότητας για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης δίκης (ΑΠ 1080/1988 Ελληνη 1990.68, ΕφΠειρ 107/2014 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ 3974/1991 ΑρχΝ 1992.528, ΕφΑθ 164/1986 Δίκη 1986.231, ΠολΠρΑθ 5554/2013, ΠολΠρΑθ 962/2011 Α' ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ / Κεραμεύς – Κονδύλης – Νίκας, Ερμηνεία ΚΠολΔ, τόμος I, υπό άρθρο 370, σελ. 724, παρ. 9 / Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση, τόμος Α', υπό άρθρο 370, σελ. 725, παρ. 13 και 15 / Απαλαγάκη – Σταματόπουλος, Ο Νέος ΚΠολΔ – Ερμηνεία κατ' άρθρο μετά

τους Ν. 4842 & 4855/2021, έκδοση 2022, τόμος 1^{ος}, υπό άρθρο 370, σελ. 1301;
παρ. 6).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ την αίτηση.

ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑ τους πραγματογνώμονες,

ου Χρήστου και

του Κωνσταντίνου, που διορίστηκαν δυνάμει της υπ' αρ.

Διάταξης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

ΔΙΟΡΙΖΕΙ πραγματογνώμονες δύο εκ των οχτώ (8) πιστοποιημένων στην

Ελλάδα συμβούλων ευρεσιτεχνίας, τα ονόματα των οποίων περιέχονται στον

αντίστοιχο κατάλογο του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας

(European Patent Office), κατ' επιλογή του επιμελέστερου των διαδίκων, εφόσον

διαθέτουν την ειδικότητα του μηχανολόγου – μηχανικού και συγκεκριμένα δύο εκ

των εξής : Κωνσταντίνα Κοριατοπούλου, Βασιλική Κωστή, Αλέξανδρος Λιούμπης,

• Γεώργιος Πασπάτης, Εμμανουήλ Σαμουλίδης, Αικατερίνη – Αναστασία Βαρβογλή,

• Κωνσταντίνος Βαβέκης και Γεώργιος Ζωγράφος. Εναλλακτικά, εφόσον δεν

υφίσταται στον παραπάνω κατάλογο κανένας πραγματογνώμων με την ειδικότητα

του μηχανολόγου - μηχανικού, διορίζονται ως πραγματογνώμονες δύο καθηγητές ή

απόφοιτοι της Ελληνικής Ακαδημίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας με την ειδικότητα του

μηχανολόγου μηχανικού ή έστω με την πλέον συναφή, κατόπιν σχετικής επιλογής

του Διοικητικού Συμβουλίου της Ακαδημίας. Εάν ούτε αυτό καταστεί εφικτό,

διορίζονται ως πραγματογνώμονες δύο μέλη του ΤΕΕ, κατόπιν σχετικής απόφασης

του Διοικητικού του Συμβουλίου, οι οποίοι θα διαθέτουν την ειδικότητα του

μηχανολόγου μηχανικού ή την πλέον συναφή και ταυτόχρονα θα διαθέτουν

πιστοποιημένη θεωρητική κατάρτιση ή έστω εργασιακή εμπειρία επί θεμάτων

βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Εννοείται δε ότι ο διορισμός δύο πραγματογνωμόνων,

κατ' επιλογή των Διοικητικών Συμβουλίων της Ελληνικής Ακαδημίας Βιομηχανικής

Ιδιοκτησίας ή του ΤΕΕ, θα λάβει χώρα, εφόσον κανείς εκ των ως άνω οχτώ (8)

πιστοποιημένων συμβούλων ευρεσιτεχνίας δεν διαθέτει την ειδικότητα του μηχανολόγου – μηχανικού. Αν έστω και ένας εκ των πιστοποιημένων συμβούλων ευρεσιτεχνίας διαθέτει αυτήν την ειδικότητα, τότε ο κατ' επιλογή διορισμός εκ μέρους των Διοικητικών Συμβουλίων της Ελληνικής Ακαδημίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας ή του ΤΕΕ θα αφορά το πρόσωπο ενός πραγματογνώμονος.

Οι διορισθέντες πραγματογνώμονες, αφού δώσουν τον νόμιμο όρκο ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού, με επιμέλεια οποιουδήποτε των διαδίκων, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση προς αυτούς της παρούσας απόφασης, θα πρέπει να διενεργήσουν πραγματογνωμοσύνη, κατά το περιεχόμενο της ως άνω Διάταξης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία (πραγματογνωμοσύνη) θα πρέπει να κατατεθεί ενώπιον της Γραμματείας του παρόντος Δικαστηρίου εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την όρκισή τους.

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 31 Ιουλίου 2023.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Θεοφόρη
Εισηγητής
Δικηγόρης
Εισηγητής
Θεοφόρη

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στην Αθήνα στις 2-8-2023, χωρίς να παρευρίσκονται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΝΙΚΗΤΟΥ
ΖΑΦΕΙΡΕΝΙΑ

2 (17) μ_V , D17